

CZECHOSLOVAK

ISSN 0818 - 9129 • REGISTERED BY AUSTRALIA POST - PUBLICATION NO. VBH 7732

PanORAMA

REVUE PRO ČECHY A SLOVÁKY 1988 PROSINEC \$2.25

12

waldemar

Suchého a Šlitrova
dověla. Přibývalo
také odpůrci. Svět
Matuška má vzácné
a tahle slova se
dovede ji u obecní
zpívá skladbu, za
Tahle, co zpěvák
nost, cit pro nála
ment – toho má
licky.

Jeho repertoár je
vždycky svůj. Ke
pisničky dvojice
lidí, že je to
v novém působi-
a časem se na-
novali. Především
dostal i pří-
dokázal, že
na jevíti „

Ať se různé
vždy reagov-
stern musel
jeho čelní
pisniček b-
(lů, třes-
(Nebeske
vecká hv-
vystoupe-
gináln

O popularitě Waldemara MAŤUŠKY s
skutečnost, že se jeho příjmení stalo sym-
všech lidí s plnovousem. Není to však jen
někud exotický zjev, co mu získává příznivce,
nivkyne a přitahuje k němu pozornost, o-
kamkoliv. Tu širokou a věkově vrstevnatou o-
fandících posluchačů spojuje především ob-
ho zpěvu.

Matuška je rozený písničkář z rodu těch
jimž nejde o efekt, ale o písničku samu,
jako třeba italský zpěvák Domenico Mod-
vlastně potomkem onoho staletého kmen-
kářů, kteří kdysi putovali z místa na místo
zpěvem těšili a obveselovali obecnost. O-
kdy se vyučil v poděbradské sklárně a odb-
nu, patří jeho život zpěvu. Nejdříve byl o-
mnohohlasem sboru Československého stát-
boru písní a tanců. Pak ho poznalo o-
novorozené a probíjejícího se v-
nadšení jeho hlasu druhých k-
slunci. To byl jeden z tří
obstarává a zazvukujících Jiří-
mu, když co všechno dok-
škola po- stě nosil jen knírek
vousem se- pásmu Zuzana je
ma: hrál a také oslavil p-
úspěch: „hit“ – kavbojské
ku To
Od
přít-
jev
ch

Popularita rostla
úspěšně: Matuška
poznali rozhlas-
na gramofonov-

M

Autorem obálky dnešního čísla
je VLADO KADNÁŘ

UPOZORNĚNÍ

**S POLITOVÁNÍM OZNAMUJEME, ŽE TÍMTO
ČÍSLEM Z VÁŽNÝCH DŮVODŮ PŘERUŠUJEME
NA NEURČITOU DOBU VYDÁVÁNÍ ČASOPISU
PANORÁMA.**

Vážení čtenáři,

na poslední schůzi redakční rady jsme se dlouho dohadovali o tom, co napsat do tohoto úvodníku. Byly různé návrhy a všichni měli pravdu. Nakonec jsme se na ničem nehodli. Já, přiznám, byl spíš pro to, nepsat skoro nic: za ty téměř tři roky jsme se se čtenáři snad už nějak vnitřně domluvili, tedy možná i bez dlouhých slov pochopit.

Právě jsem ten úvodník dopsal: přečetl jsme ho, zmačkal a vyhodil. Udělal jsem totiž přesný opak toho, co jsem tvrdil - napsal jsem sentimentální, uslintaný žblebt, za který bych se vždycky musel stydět. A Panorama nikdy nebyla sentimentální a uslintaný časopis /nejeden ezilový veršotepec, kterému jsme vrátili jeho dílo, nás za to upřímně nenávidí/: snažili jsme se vždy psát o všem s nadhledem, ironií a když na to přišlo, dělat si i srandu ze sebe.

Přerušujeme tedy vydávání Panoramy. Na neurčitou dobu, ale v upřímné víře, že ne navždycky, že se zase objeví. Šlo se o několik okolností, z nichž samozřejmě zvyšující se náklady výroby a distribuce jsou tím nejtěžším problémem. Dělat časopis jako koníček, hobby, je zatraceně drahá legrace, protože všichni partneři, hlavně tiskárna a pošta, s vámi jednají podle pravidel byznysu a nesleví ani cent. Pokud jde o tisk, některé předvýrobní úkony jsou naprosto stejně drahé, ať tisknete několik set nebo několik milionů výtisků: zatímco u ohromného nákladu se do jednoho kusu promítnou zlomkem centu, u ezilového časopisu vám velmi snadnou sežerou to, co je jako cena na

PANORÁMA

**CZECHOSLOVAK PANORAMA
ČESKOSLOVENSKÁ PANORAMA**

- A REVUE FOR CZECHS AND SLOVAKS •
- REVUE PRO ČECHY A SLOVÁKY •

35 Massey Street, Doncaster, Vic.3108, Australia
Tel.: (03) 848 9802

Vydavatel Czechoslovak Panorama • Redaktor Jiří Hodač
• Tisk Newsprinters Pty Ltd •

Řídí redakční rada. Podepsané materiály - i značkou či pseudonymem - vyjadřují názory autorů, které se mohou i zásadně lišit od názoru redakce.

Obsah inzerce odpovídá poskytnutým údajům.

Uzávěrka pro externí materiály vždy 20. dne v měsíci.
Nevyžádané rukopisy se nevracejí.

JÁ BYCH RÁD K BETLÉMU...

zpívali jsme v kruhu rodinném každé Vánoce mého dětství a má ta líbezná koleda vždy přiváděla do rozpačitého rozpoležení. Ano, i já bych se byl býval rád vydal na cestu k Betlému, jenže jak se na tu cestu dostat ze země obehnané ostnatým drátem. O tom, že "půjdem spolu do Betléma" jsem si mohl toliko zpívat a snít.

Zároven se mi ale nikam nechtělo v době Vánoc. Pravidelně jsem o Vánočních usedával u rádia a zvolna přejížděl stupnici stanic, ze světa se do éteru šířila vánoční pohoda, alespoň jeden večer v roce proměnil se svět v říši míru a poezie, tak alespoň se mi to jevilo. Ale když jsem v rozhlasě poslouchal vánoční pozdravy třeba nějakých monterů na práci kdesi v Tramtárii, nedovedl jsem si představit, že bych v tuto kouzelnou dobu mohl být šťasten kdekoliv jinde než doma, neboť Vánoce pro nás byly svátky rodiny a domova.

Bývaly to ovšem překrásné Vánoce, a teď ve vzpomínkách jsou každým rokem ještě hezčí. U nás na horách býval tou dobou už zpravidla sníh, kouzlo bílých Vánoc ztěžší lze komu popsat, že ano? Otec dal každým rokem

do kupy partu muzikantů, rozepsal koledy pro dechové nástroje a na Štědrý večer půl hodiny před půlnocí hrávali jsme z věže kostela. Nezapomenutelné jsou hebká sola strýce Josefa na lesní roh. Po stránkách hor rozsety jak korále byla světla chaloupek, z nichž k půlnoci začaly se trousit lucerničky ku kostelu. Zvuk našich koled rozléhal se až k hřebenům hor. V dobách takovýchle vánoční pohody nedovedl jsem si představit, že bych kdy mohl žít v emigraci, krása a cena domova byla příliš silná. A hle! Tu jsem.

K rozhodnutí odejít do exilu mě vlastně vedlo i to, že vládcové v mé rodné zemi nedovolovali splnění tak prosté touhy, jako je jít k Betlému, kdyby se kdo

[illegible]

takovým směrem vydal, zastřelili by jej, aniž by se vůbec dostal třeba do Rakouska. Přes hranice se mi ale podařilo dostat a skončil jsem před Vánoci v horké Austrálii, kde vzpomínka na bílé svátky zdála se být už jenom snem. Abych si tu ztrátu alespoň nějak vynahradil, rozhodl jsem se, že se do Betléma podívám. Ta návštěva stála za to a mohu ji každému doporučit.

Cesta do Betléma je velmi snadná, dá se tam jet autobusem od Damašské brány v Jeruzalémě, pokud se náhodou ocitnete v tomto historickém městě. To se mi před několika lety přihodilo, nasedl jsem tedy ráno na ten autobus, který se zvolna proplétal rušnými uličkami města. Autobus byl poloprázdný, ale asi po čtvrt hodině spletité jízdy byl zaplněn křikem amerického chlapce, který nastoupil zřejmě omyllem a bez rodičů. Co teď, uvažovali jsme všichni společně s řidičem. Návrat k Damašské bráně zděl se být velmi složitým, šofér zastavil a rokovali jsme. Bylo horko, a tak řidič otevřel dveře: a pak se stalo, v co možná doufal - chlapec vyběhl a ztratil se v davu, kde bylo marné jej hledat. Mohli jsme jet tedy dále. Ten chlapec tam možná bloudí uličkami dodnes, i když už póněkud vyrostl.

Do Betléma vede cesta směrem na jih a dorazili jsme tam asi za půl hodiny. Centrem městečka je Náměstí u jesliček a zde se nachází Bazilika narození Páně. Vstupuje se do ní malinkými dvířky, ve kterých se každý kromě dětí musí sklonit. Kostel jako kostel, řeklo by se, atmosféra v té bazilice je ale vskutku tajemná. Kamenné schodiště vede nás do podzemí a tam se nachází ono praslavné místo - jeskyně - chlév, kde panna syna porodila. Mně tam hordy amerických turistů lezly na nervy, přesto jsem setrval drahnou dobu a vyslechl zasvěcené výklady několika ostřílaných průvodců. Jejich podání historické události se v mnohých detailech značně lišily, kdo by ale o to dbal. Byl měsíc červen, v chodbách pod bazilikou se to ale nedalo poznat. Za pár minut mne přepadl nefalšovaný pocit Vánoc, což bylo hlavně způsobeno tím, že oni američtí turisté nepřetržitě a vytrvale zpívali koledy. Pánbů je za ten zpěv nejspíš jednou ztrestal, neb zpívali falešně, velice velmi. Za doprovodu kytáry pěli Tichou noc, svatá noc... a hulákali moc. Já se snažil tiše meditovat o hluboké tajemnosti kouzla Vánoc.

V Betlémě je ještě mnoho jiných míst, které turisté vášnivě navštěvují, proto jsem se jim vyhnul a dal se po ulici Beit Sahur směrem do polí, kde tenkrát pastevci pásli ovce a anděl se jim ukázal. Do polí jsem už nedošel, na malou hospůdku jsem narazil. Inu, posedět a popít s pastevci v Betlémě nepříhodí se našinci často, a tak jsem nespěchal. Bylo pozdní odpoledne, když jsem se vydal na stanici autobusu. Taxikáři počali kolem mne kroužit a lákat mne ku cestě do Jeruzaléma. Dravci, pomyslel jsem si a odháněl je slovy: Já pojedu autobusem! Smáli se: poslední autobus odjel ve čtyři hodiny. Na konečné zastávce vskutku žádný autobus nestál, však já si počkám. První půlhodinu jsem čekal trpělivě, liboval si, jako příjemné je čekat na autobus v Betlémě, taxikáři byli však dotěrnější. Úměrně se ztrátou mé trpělivosti. Udělal jsem na svých cestách mnoho špatných zkušeností s taxikáři, často mne odvezli do neznámých míst a skoro vždy si účtovali nehorázně sumy. Jednou v Mexiku jsem musel hrozit taxikáři uškrocením, aby mi neulatelto letadlo, když mne vozil po všech čertech. Zatvrdil jsem se tedy i v Betlémě a řekl: "Ne, pojedu stopem", a začal se zvolna ploužit po ulici Dheisham směrem k Jeruzalému.

Aut jezdilo plno, pravda. Asi po hodině marného usilování, trpce zklamán, byl jsem osloven anglicky jedním místním občanem, zevlujícím před svým domem, chválil své město, ale radil mi, abych si vzal taxíka. Jenže taxikáři už seznali marnost svého počínání, přiznali mravní porážku a stáhli se neznámo kam. Nezbylo mi, než povědět onomu občanovi hořkou pravdu: "Vy Betlémsťi, jak vidím, jste holota nuzná a darebná. Před dvěma tisíci lety ženu s outěžkam slehnout nechali jste v chlévě. Nic jste se od té doby nepolepšili, a tak hanba vám". Potom jsem přidal do kroku, neb mi připadalo, jako by onen dobrý muž hledal kámen. Během dvou minut mi zastavil mladý palestinský řidič, zavezl mne do Jeruzaléma až k Damašské bráně a pozval na šálek čaje.

Betlém mne nezklamal, je to místo podmanivé, mystické i malebné. V podvečerním světle srovnával jsem jej s mnoha krásnými betlémy mého dětství. V Čechách se najde mnoho skvostných vyřezávaných betlémů, třebachovecký je proslulý, zdaleka ne však jediný. Božské děťátko, uložené v betlémských jesličkách, je přece ústředním obrazem Vánoc. O betlémské scéně zpívá většina těch půvabných koled. Jako očarován pozoroval jsem tu betlémskou scénérii a vskutku jsem viděl ovce se pást po kopcích se suchou trávou.

Vedle vzpomínek na vyřezávané betlémy objevila se na jednou zcela přirozeně i vzpomínka na Austrálii. Ano, je teplý den, ovečky pasou se po kopcích, krajina kolem města Betléma podobá se velmi té v kopcích kolem Adelaidy. Kdepak sníh, kdepak bílé Vánoce v Betlémě! A tak jsem si uvědomil, že ty naše teplé Vánoce australské jsou bližší skutečnosti betlémské než bílé a studené Vánoce středoevropské. A z tlapačů tu na nás hulákají Tichou noc, jak ti američtí turisté v pravém Betlémě. Zajistě letní australské Vánoce jsou jiné, než ty naše bývalé bílé zimní, nedá se ale říci, které jsou vlastně pravé.

Já myslím, že pravé Vánoce jsou ty, které prožíváme ve své duši. Mám tyto poetické svátky nesmírně rád a se smutkem pozoruji, jak se zvolna proměňují v rituál spotřebitelských orgií. Čím dražší dárky, tím méně poezie - připadá mi. Jak si kdo slaví Vánoce, je jeho věc, zajistě, škoda jen, okrádají-li se někteří lidé, a především děti, o prožitek magické síly Vánoc, jako svátků rodiny, domova, lásky, míru - a především dětství.

Nosím si kouzlo Vánoc v sobě a jsem za ten dar vděčen svým rodičům, kteří ty svátky velebně ctili, a také zemi, která poskytla to bohatství tradic a líbezných vánočních hudby. Doufám, milí čtenáři, že i pro Vás jsou Vánoce svátky tak hezkými; přeji Vám tedy jejich velmi příjemné prožití.

P.S. Jelikož Štědrý večer připadl na sobotu, nebudu letos poprvé v životě trávit tento vánoční čas v rodinném kruhu, nýbrž osamocen v rozhlasovém studiu. Budu mít však možnost poslat do domovů svých posluchačů krásnou vánoční hudbu - a že zařadím i koledy české, netřeba dodávat.

BEZ INZERCE BY PANORÁMA NEMOHLA EXISTOVAT...

Děkujeme všem firmám i jednotlivcům, kteří svou inzerci podpořili vydávání Panorámy. Panoráma NIKDY nedostala ani jediný cent podpory od státu...

TRAPÍ VÁS KILA???

Potřebujete poradit a pomoci? Nerozpakujte se, zavolejte!

Tel.: (03) 878 9254

Znovu zpíval WALDA

Tak jako před rokem přijel zase mezi nás do Kalifornie na pobřeží Pacifiku, aby v rámci velkého koncertního turné po Americe a Kanadě zazpíval Čechům a Slovákům, kterých je v těchto místech habaděj. Waldemar Matuška, kterého rozezlený režim doma po jeho útěku "potrestal" tím, že mu odňal titul zasloužilého umělce, je pro nás už dávno umělcem národním. Špičkový zpěvák /a také výborný vypravěč/, kterému léta od jeho prvních vystoupení a filmů neubrala ani trochu na kvalitě přednesu, zůstává i pro své příznivce doma snad nejoblíbenějším - přestože se prý poslech jeho desek trestá.

Olga a Waldemar /tentokrát bez svého syna, který musí doma na Floridě studovat/ vystoupili v sále FOX Theatre v Redwood City, nedaleko v San Francisca, před plným sálem s téměř šesti sty diváky. Tentokrát se staršími písničkami z doby Matuškovy "zlaté éry" šedesátých let, s těmi, které si zpívají a mají rádi po léta mladí i staří. A tak si všichni s chutí poslechli "Mám malý stan", "Měla vlasy samou loknu" - ale také "Krysaře", při kterém nám vyprávěl o tom, jak mu píseň v roce 1969 zakázali na jevišti zpívat. Byl donucen zákaz pod bezprostředním dohledem dodržet - ale oznámil to vtipně a naplno obecnost, takže ostuda "cenzury" byla dokořená.

Při letošním koncertu potěšili Matuškoví hlavně příznivce tramských písniček, kterých zazpívali přehršel.

Zájemci si mohli zakoupit jejich novou desku tramských písní přímo na místě a dát si ji pak podepsat. Tak jako při minulém koncertu, byl jejich zpěv doprovázen předem nahranou hudbou, tentokrát zpestřovanou hrou na bendžo a kytary. Jak jsme se dozvěděli, ovládá hru na kytaru Olga Matušková přímo virtuózně, máje pro ni "klasické vzdělání".

Mezi zpěvem vyprávěl Waldemar Matuška o dvou svých kamarádech, které měl doma nejraději: nedávno zemřelém Vladimíru Menšíkovi a Jiřímu Sovákovi. A často rozesmál publikum historkami z jejich života, natáčení filmů - a hlavně večírků a oslav, které končily někdy všelijak.

Jak jsem se dověděl při rozhovoru o přestávce mezi představením, plánovali Matuškoví tentokrát pracovní setkání se skladatelem Eduardem Ingríšem, který žije v kalifornském South Lake Tahoe. To se však nepodařilo uskutečnit pro technické závady na jejich autě. Úspěšně navázaná spolupráce se skladatelem však jistě bude pokračovat a přinese možná nová překvapení v podobě písniček a gramodesek.

Vzbudilo oživení v publiku, když při představení se rozhovořil Waldemar právě o Ingríšovi, z jehož knížky "Veselé učení na kytaru" se kdysi učil základům hry

Optik

L. & G. PERGL

Spectacle Makers

Telephone **663 6242**

57 PELHAM STREET, CARLTON, 3053

SLEVA ČTENARŮM
PANOŘÁMY

PANOŘÁMA V PRODEJI:

Nemůžete-li využít nesporných výhod předplatného, je pro Vás Panoráma připravena v následujících prodejnách novin:

MELBOURNE	- prodejna tisku v Ackland St., St. Kilda, nedaleko rohu Barkly St.
SYDNEY	- Bondi Beach Newsagency, 134 Campbell's Pde., Bondi Beach
	- Porter Newsagency, 203a Castlereagh St., Sydney

V Panoramě jsme informovali o mohutných demonstracích Pražanů při příležitosti 70. výročí vzniku ČSR. Rudé právo v poměrně obsáhlém materiálu podle očekávání ze všeho obvinilo protisocialistické síly doma a zaprodance na Západě. Uveřejnilo i tuto fotografii s podpisem "Ze zdkroku Veřejné bezpečnosti na Václavském náměstí" - i když snímek má zdůraznit rozhodnost čackých reků od VB, přece jen nechtěně dává představu o rozsahu demonstrace, protože náměstí je zjevně plné.

na tento nástroj. A nejen on. A zazpíval trampskou "Niagaru" jejímž autorem je právě Eduard Ingriš /píseň je z jeho operety "Trampské milování"/.

A jak je to už zvykem, byli oba zpěváci po skončení koncertu obklopeni množstvím podpisů chtivých příznivců, zasypávání pozdravy a dotazy.

A tak nám znovu zpíval Waldemar. Svého času nám řekl, že tady s námi bude "na věky věků". Takže můžeme doufat, že těch koncertů bude nepočítaně. A my se těšíme na všechny.

Vážení přátelé, nabízíme Vám novinku

"NIAGARA" - LP deska nebo kazeta - trampské písně

Dále možno zakoupit:

"TEČE VODA TEČE" - LP deska - lidové písně

"MERRY CHRISTMAS" - LP deska - nebo kazeta - vánoční koledy

Cena desky nebo kazety je US \$9.95

Náklady spojené s přepravou a poštovné:

Evropa, Austrálie, Již. Afrika US \$3.50
/kazeta letecky, deska lodí/

USA a Canada US \$2.50

Šeky, money order, musí být vystaveny na jakoukoliv

US banku. /Platí pro Evropu, Austrálii, Již. Afriku/

Platbu v US \$ zasílejte prosím na adresu:

DE-MAR ENT., P.O. Box 8596, Madeira Beach, FL 33738

Děkujeme a těšíme se někdy na shledanou

Vaši Waldemar a Olga Matuškoví

Až jsem po horách lezl a v lese spával pod širákem, nikdy jsem nebyl "čundrák" či "tramp". Ale chápu, že být tramp či čundrák je prokletí: je to velmi specifický vztah nejen k přírodě, ale k celému světu kolem, je v tom soukromá radost i soukromý smutek, kus naděje i touhy, stejně jako kus kdysi snad nikoli záměrné, postupem let však stále záměrnější, vybroušené a téměř dokonale provokace. Čundráci či trampové vždycky štváli omezené pitomce kolem, lidi bez vlastní vůle a fantazie: nu, a stal-li se přebytek pitomosti spolu s nedostatkem vůle a fantazie obecným pravidlem hry, velmi moc štváli a štvou celý systém. A tak i ten, kdo se sám necítil být čundrákem, protože mu na nich třeba leccos připadá snad až moc okázalé, a nebo že si reumatické klouby maže psím sádlem, tedy nemůže spát v lese, tak i tenhle člověk, pokud není padour, mastník, předseda uličního výboru či jiný vůl, podvědomě chápe, že opilechovaný čundrák s kytarou je na jeho straně.

Trampskými písníčkami se třesou hospody, i když tam není ani jeden čundrák či tramp. Nejsou už vůbec jen trampským či čundráckým majetkem: zlidověly, staly se lidovkami, protože je zpívají lidé, žijí lidé, nikoli snad "lid", pomyslný, mohutný a strašlivý, jehož jménem se kuji proletářské revoluce a jiné hrozné věci.

Poslední gramofonová deska, resp. kazeta Olgy a Waldemara Matuškových přináší výběr asi těch nejznámějších trampských písní. Včetně "Niagdry", která nepochybně je trampskou hymnou. A nejen trampskou, je hymnou celých generací: dost možná víc lidí dá dohromady slova Niagdry než slova státní hymny té malé země ve středu Evropy. Matuškovým trampské písně samozřejmě sedí dokonale a asi je není možné zazpívat líp: snad jen hudeb-

ní doprovod, perfektní a technicky dokonalý, je někdy až trochu moc perfektní a technicky dokonalý, snad by někde jedna jediná omlácená kytara pro celkový dojem udělala víc.

Každopádně nahrávku stojí za to mít: když si pak jednou při hození uvědomíte, co si to vlastně broukáte pod pěnou, tak - ať už pán s bříškem - nebudete pochybovat, že vám má co říct.

hod

Těž vám přeje
hezké Vánoce a nový rok 89.

Vaši

Malvern

Jak se vede kdysi proslulým čs. cestovatelům Jiřímu Hanzelkovi a Miroslavu Zikmundovi, ptá se nás jeden čtenář. Nepřilíší dobře, zjišťujeme: nedávno byli například oba zatčeni a vyslýcháni při návštěvě chaty V. Havla na Hrádečku č. 5, ve Vlčích u Trutnova.

+++ Vyšší vojenský soud Příbram potvrdil trest odnětí svobody na 15 měsíců pro violoncellistu Vladana Kočího, 25, který z ryze náboženských důvodů odmítl nastoupit vojenskou službu. Chcete-li morálně či jinak podpořit jeho rodinu, adresa manželky je - Hana Kočí, Jánský vršek 6, 118 00 Praha 1.

+++ Po mnoha letech marných žádostí čs. úřady povolily Janě Sternové, signatářce a bývalé mluvčí Charty 77, návštěvu dcery v USA. Během návštěvy J. Sternová byla pozvána do Bílého domu, kde krátce promluvila i s prezidentem R. Reaganem.

ČESKÉ REZNICTVÍ A UZENÁŘSTVÍ

Malvern Continental Butchers

nabízí velký výběr pravých českých uzenin
a všech druhů masa!

Naše výrobky jsou připravovány
bez mouky, konzervačních přísad a barviv!

79 Glenferrie Rd., Malvern, tel.: 509-1078 a 509-9990

Na Vaši návštěvu se těší Franta, Lída a všichni další zaměstnanci.

**Děkujeme za
včasně zaslání předplatného**

P. CHUDOŽILOV

ZLATÁ VÁNOČNÍ HVĚZDA

Na konci cesty v horách je kamenný nachýlený kříž s Ježíškem. Kříž je tu od pradávna. Stojí mezi dvěma jabloněmi. Jejich jablka jsou malá a trpká. Ve vřesu pod stromy žije v útulném domku ježek. Večer ježek pobíhá v dýmky. Kouká, jak září hvězdy. Jejich přívětivé pomrkávání je mu nadevše milé.

Jednou navečer seděli u kříže v trávě matka a dva hošici. Také oni pozorovali, jak se z tmavého večerního nebe vynořují zářící hvězdy. Les šuměl. Matka vyprávěla o Ježíškovi. Nebyl to složitý příběh. "Narodil se v jesličkách na slámě", řekla matka. "Dýchali na něj oslík a volek. Na nebi stála zlatá hvězda s ocasem. Z dalekých krajů přišli králové. Nesli dary". "Už se nemohu dočkat, až Ježíšek přinese vánoční stromek", řekl starší chlapec. "Vyzdobíme jej jablky a ořechy", radoval se druhý hoch. "Zapálíme na něm svíce", usmála se matka.

"Zlatá hvězda s ocasem...", vrtěl ježek hlavou, když lidé odešli. Takovou hvězdu nikdy na nebi neviděl. Zamýšleně pozoroval Ježíška na kamenném kříži. "Jak krásný asi musí být stromek s hořícími svíčkami. Až se Ježíšek vydá do města, půjdu za ním. Všechno uvidím".

S jabloní spadlo listí, pak jablka. Myši ustarané šustily na strništích. Lokomotiva tesklivě houkala na rozloučenou, léto bylo pryč. Ježek přikládal polínka do kamén. Jednou ráno začal z nízkého nebe padat sníh. Nejříve zmizely pod sněhem zaječí bobky v trávě. Pak zmizela tráva. Nakonec byl bílý celý svět. Jenom z komína se kouřilo. Ježek dával pozor, zda se už Ježíšek nějak připravuje na cestu. Ale nedělo se nic zázračného. Ba naopak. Studený sníh pokrýval holé Ježíškovy tělo. "Jak strašná zima mu asi musí být", litoval jej ježek. Ježkovou maličkou duší zmítal soucit stále víc.

Zavřel chaloupku, poslední jablko ze špičatky vzal s sebou na cestu. "Musím dětem říci, aby na Ježíška nečekaly. Nemůže přijít. Sám potřebuje, aby mu někdo pomohl!"

Kutálel se hlubokým sněhem dolů se stráně. Dopadl rovnou před hajného se sáněmi. "Jak to, že nespíš?" podivil se hajný. Když slyšel, proč se ježek vydal na cestu, neřekl vůbec nic. Nejdřív si dojatě přihnul silného léku z placaté kapesní lahvičky. Odvezl na svých saních ježka až k nádraží. Lokomotiva hvízdla, už jeli. Protože se ježek nemohl vykázat platnou jízdenkou, procvkl pan průvodčí svými klídkami alespoň jabloněvý lístek, který uvízl na bodlínách.

Ověře domů ve městě byly už zavřené. Nepozorovaně spadla na město tmavá noc. Tajemná noc, nejkrásnější noc v roce, noc štědrovečerní. Bezhluchně se sypal z tmavých mraků na město sníh. Mezi mraky mihotaly se občas hvězdy. Ale zlatá vánoční hvězda s ocasem mezi nimi nebyla. Ježek rozčileně běhal kolem domu. Když se postavil na zadní tlapy, viděl oknem trochu dovnitř. Uprostřed pokoje stál nádherný smrk. Zdobila jej jablka, pozlacené ořechy a skleněné koule. Hořely na něm také barevné svíce. Dva hošici rozbalovali dárky. Otec s matkou se usmívali. Ještě miky ježek neviděl takové úsměvy. Všichni byli šťastni. "Ježíšek už byl tady", pochopil ježek. "Tak přece to jenom dokázal". Pojala jej úcta a bázeň před takovou mocí. Tolik krásy, radosti a lásky. Odkud se to všechno vzalo?

Ježek dřímá a sníl. Mráz jej vzal do své ledové náručí. Ježkovi se zdálo, že také k němu do chaloupky pod jabloněmi přišel Ježíšek. Už mu vůbec nebyla zima. Celý zapadl sněhem. Také on byl teď šťasten. Srdce mu tlouklo stále pomaleji. Z celé jeho maličké bytosti zůstaly jenom dvě zářící oči na sněhu. "Jestlipak už na nebi vyšla kometa", řekl jeden chlapec. Přistoupil k oknu. "Ve sněhu sedí nějaká kočka", řekl udiveně. "Celá zapadla sněhem".

"Mamínko, to není kočka!" zvolal druhý chlapec. Přinesli ježka dovnitř. Dostal teplé mléko na zahřátí. Potom vánoční koláč s rozinkami, mandlemi a oříšky. Ó, jak byl ježek rád. Měl teď v břiše jako v uklizeném pokojíčku. Také jeho duše se radovala. Nabídl dětem svoje jablko. Bylo sladkotrpké, vonělo lesem, kouřem z komína, mrazem a ještě něčím, co nemá jméno. Takové jablko v obchodě nekoupíš.

Seděli dlouho pospolu. Dívali se, jak slavnostně hoří svíce. Vyprávěli si starodávné příběhy. Nakonec zhasli světlo a šli spát. V krbu hučel oheň. Mráz vydechoval na okno květy. Vonělo jehličí. Kdosi, koho neviděli, byl s nimi přítomen v pokoji. Kdosi, kdo přinesl vánoční stromek, klid, štěstí, radost. Ve snu spatřili všichni, také i ježek, jak nad zasněženou krajinou pomalu vyšla obrovská hvězda. Byla zlatá, měla dlouhý ocas jako zářivý závoj. Velebně plula po nebi. Andělé na výsostech zpívali halelujá.

RIA'S HAIRDRESSING

Dámské a pánské kadernícké služby s dobrou radou, s bohatými zkušenostmi z kaderníckých sůfaží Vám s ochotou poskytne

MARIKA, 16 Ormond Rd., Elwood, Vic. 3184

Tel /03/ 531-5344

ZAPLACENO?

?

"Nedělejte, člověče, z vaší zdápy takovou tragédii. Mám tušení, že dříve nebo později se celý tenhle svět posere".

Rendín

V. DONAT

CO JE MOŽNÉ

"Zdravá mysl ve zdravém těle" se traduje po staletí. Nedávno jsem se náhodně seznámil s krajany, kteří byli v Melbourne na návštěvě u příbuzných; vykládali mi, že mají v Československu ještě syna, který je lékařem, a jejich snacha je také lékařka. Očekával jsem, že přidají trochu uspokojení a pýchy. Dodali ale, že dor, pokud nemusí, se o povolání syna a snachy nezmiňují. Překvapilo mne jejich doznání, že čs. doktoři nemají dnes nejlepší pověst, ne snad z hlediska jejich odbornosti, ale že se rádi nechají uplácat, očekávají od pacientů dárky či podstrčené dolary nebo tuzexové bony atd. Tuzexový obchod se zdravím.

Vládnoucí systém si je samozřejmě této korupce vědom, všímá si ale více, jak udržet moc a jak potlačit opozici, to zabírá veškerou kapacitu lidosprávy. Protekce v ordinacích se trpí, nikoli "svobodná mysl". Nedávno byl na setkání disidentů zatčen spisovatel a dramatik Václav Havel a když byl po několika dnech propuštěn, zjistil, že jeho byt byl bezpečnostními orgány opět prohlédán a jeho na počítač napojený slovní procesor zabaven s odůvodněním, že používání takového zařízení je v rozporu s čs. ústavou.

V září pořádala Australská lékařská asociace konferenci s ústředním tématem "Lékařství na předělu starého a nového světa". Do programu byl zařazen diskusní referát o lékařské péči v Československu. Vychválit ji přijeli prof. Josef Vysoklíd z pražského Ústavu pro doškolení lékařů a prof. Zdeněk Fejfar z pražského Ústavu pro klinickou a experimentální medicínu. Přiznali, že zdravotní situace obyvatelstva se v Československu opozdila za Austrálií či USA o 25 let, ale pochlubili se, že mladé české a slovenské dívky již nejsou tak obézní jako bývaly dříve a lidský věk se prodlužuje, muži se dožívají v průměru 67 roků a ženy téměř 75, i když výskyt kardiovaskulárních chorob /srdce, krevní oběh/, zhoubných nádorů a pracovních úrazů stoupá. Statisticky navštíví každý Čechoslovák za rok doktora desetkrát, v Praze dokonce šestnáctkrát. V Československu připadá na jednoho lékaře 282 obyvatel, v Austrálii 438. Nemocnice nejsou v Československu od sebe vzdáleny více než 35 km a na tisíc obyvatel je 14 nemocničních lůžek. Z pléna konference pak padla otázka, proč za tak příznivých okolností zůstává čs. lékařská péče pozadu a výskyt stresových onemocnění se zvyšuje. Tuto okolnost nám páni profesoři odůvodnili tím, že za války byl od roku 1940 do roku 1945 nedostatek potravin. Také poučili účastníky konference, že všechny lékařské úkony, nemocniční

zákony a pobyt v léčebných zařízeních včetně lázní je zcela zadarmo a lékaři mají možnost si otevřít soukromé ordinace, zájem ale nemají ani oni, ani pacienti. Prof. Vysoklíd zdůraznil, že čs. lékaři po soukromé praxi netouží, mají prý dostatečné příjmy, praktický lékař má měsíční plat mezi 6 a 7 tisíci Kčs, neurochirurg dosáhne desetitisícovou hranici. A také dodal, že když jde v Praze na koncert, jeho odborová organizace mu hradí 80% ceny vstupenky, a když jede na rekreaci, dejme tomu do Jugoslávie, odbory mu přispějí nejméně třetinou nákladů, někdy mu dovolenou zaplatí úplně. Takže jen ta socialistická zdravotní péče je správná. A takové výdobytky oba profesoři předkládali k zažití australským doktorům. Bon Appetite!

Gipsy Baron

433 CHURCH ST.,
RICHMOND, 3121.

Tel.: /03/ 429-5266

Obědy - úterý až pátek

Večeře - úterý až sobota

Výborný vlastní orchestr a zajímavý jídelníček, na němž najdete i česká jídla!

Zvláštní salónek připraven pro svatební hostiny a jiné slavnostní příležitosti!

Vašimi pozornými hostiteli budou Eda a Věra Zlatých

Licensed Restaurant
Air Conditioned
(RHEHLAND P/L)

POVERY a legendy

Ježíš Kristus. Neexistuje snad nikdo, kdo by neznal tato dvě slova, ať už se mu při jeho vyslovení vybavuje něco bytostně potřebného nebo naopak něco na způsob starého harampádí.

Nevěřící předem vylučují jakoukoli důležitost Ježíše Krista pro jejich existenci, nepovažují vůbec za nutné vědět o něm cokoli bližšího. Domnívají se, že jejich postoj je moderní a vědecký, jako kdyby skutečná věda vyslovovala soudy dříve, než se vůbec s věcí seznámí.

Věřící bývají při vyslovení Ježíšova jména naplněni takovým respektem svaté nedoknutelnosti, že se vůbec nepokoušejí blíže se zabývat jeho osobností, protože mají obavy z toho, že by se snad mohli dopouštět kacířství. Neuvědomují si, že si tak vytvářejí náboženství svých představ, které mohou být na hony vzdáleny tomu, co o něm říkají evangelia. Začasté si představují krásného muže středního věku, někdy dokonce i blondáka v růžové říze, jakého vidávají na křížích s výrazem sladké blaženosti spánku.

Někdy si nejsem tak docela jist, ale spíše se kloním k názoru, že je lepší pomýlená představa, než naprostá nevědomost. Často stačí změnit úhel pohledu a omyl je napraven. Vztít v potaz své dosavadní neotřesitelné názory a znovu a znovu je podrobovat zkoušce, zda na povrchu není vrstva staré koroze. V podstatě právě v tom, abychom se probrali ze své spokojenosti se sebou samými, abychom odhazovali falešné hodnoty pro které se plahočíme, abychom se doslova "obrátili"/což znamená jenom ohlédli, ale právě obrátili naruby/ a vyhlídli starý obsah, spočívá základní výzva Ježíšova. Zemitá chuť a drsnost evangelií, neklid a vzrušení, kterým jsou naplněna, je vzdáleno celotýdenní službě mamonu, pak nedělní rutiněské účasti na mši, po které už zase myslit na to, jak se prodrat kupředu k většímu a lepšímu soustu. A tento způsob života si pocukrovávat odvoláním na ctinnost křesťana.

Ale soudit není mou věcí. Slíbil jsem, že se pokusím setřít nános koroze s Ježíše, doufaje pak, že snad v někom vzbudím vztah k něčemu. Myslím si totiž, že mnohým překáží právě ono luxusní balení, kterým jej obalili ctinností naškrobení takykřesťané. Podmíněný reflex zkušenosti s reklamou. My z toho nešťastného kousku země uprostřed Evropy máme historicky vrozenou skepci vůči dogmatům a sladkým návnadám.

Ježíš Kristus. Tradice nabalila na tato dvě slova význam téměř magického zařikávacího, v lepším případě účinnosti ochranné známky. Stačí je vyslovit a úspěch je zaručen. Pod dojmem toho, že každá osoba musí mít kromě jména také příjmení, je výraz Kristus automaticky považován za příjmení. Ale Ježíš se vlastně jmenoval "Ježíš syn Josefův", ve shodě k historicky odpovídajícímu utváření jména v židovském prostředí. Ješ-

tě by se dalo připustit znění "Ježíš z Nazaretu"/ či Nazaretský/, ale to už bychom vyvolávali neshody o význam slova Nazaretský.

Jisté je, že slovo Kristus není žádné příjmení, nýbrž označení funkce či poslání, titulu či hodnosti. Řečtina si tak přeložila význam slova Mesiáš, které má v židovském prostředí naprosto přesný význam a poslání. Zároveň s tím, jak prvotní křesťanství stále více zakotvovalo v pohanském helenistickém prostředí, naplňovala se slova novým obsahem, dostala novou "nádivku", dalo by se říci.

I když celý Nový zákon je psán řečtinou, jeho autory jsou jen Židé. Má duchovní a literární pozadí starozákonní a rabínské ranné kultury. Je navzdory řeckému oděvu židovský.

Pohané, kteří se postupně stali hlavními nositeli křesťanské zvěsti, vnesli samozřejmě do křesťanství svou filozofickou tradici, zejména spekulativní abstraktní myšlení. Skrze ní pak nahlíželi, chápali a vysvětlovali zvěst evangelia. Vzhledem k tomu, že židovské prostředí a náboženství neuznalo Ježíše, syna Josefova, za svého Mesiáše, byla evangelia za několik málo generací izolována od původních kořenů a napojena na novou mizu.

Tím nechci popírat pozitivní stránky křesťanské a církevní tradice, ale faktem zůstává, že k těmto posunům došlo a církev je vstřebala do svého učení. Zejména později, zásluhou svatého Augustina, ji tato nová miza dala sil. Posuďte sami, jakým zárazem se přihodilo, že učení dvanácti vyobcovaných Židů neskončilo v zapomenutí, ale stalo se motorem dějin evropské civilizace.

Naštěstí se evangelia zachovala v původní podobě, jen s malými úpravami a dodatky ranné církve, takže každá generace má možnost vrátit se k původním pramenům. Církev má díky tomu možnost opouštět mylná dogmata a neustále se obrozovat.

Pište do Československa přátelům?

Neměli byste opomíjet ani nepřátele. Jedním i druhým je dnes prospěšné připomínat, že se žas nachýlil. Právě za tímto účelem byly vydány pohlednice, které si můžete zakoupit v následujících sériích:

1 série / 4 pohlednic /	5 AUS D
5 sérií / 20 pohlednic /	15 AUS D
10 sérií / 40 pohlednic /	20 AUS D
25 sérií / 100 pohlednic /	35 AUS D

Cony, které zahrnují poštovní / náklady, jsou uvedeny v australských dolarech, je však možné platit i ekvivalentem v jiné měně.
Objednávky a platby / pokud možno bankovky, jimižkoli šeky nebo poštovní poukázky /
posílejte na adresu: T. NOVOTNÝ,
140 LAMBERT ST., KANGAROO POINT, Q4169, AUSTRALIA.

**Děkujeme všem, kdo
přispěli na tiskový fond**

Ježíš nikdy nenárokoval sebe, svou osobu, jako hodnou pocty a uctívání. Tento nárok vztahoval na Mesiáše, tedy ne na svou fyzickou bytost, ale na poslání, hodnost, chcete-li. Už v mladší církvi došlo k přeznačení, právě vlivem pohanského přílivu, takže Ježíš pohltil Mesiáše, obrazně řečeno. Původní vyznání "Ježíš je Mesiáš, syn Boží", z důrazu na druhé polovině věty bylo těžiště přesunuto na první polovinu - "Ježíš". Tím se vytvořil předpoklad a prostor pro kult osoby Ježíše. Sama osoba Ježíše byla spektrem abstraktního myšlení přeznačena na bytost, dnes bychom řekli kosmologickou, která byla odkudsi dosazena na tento svět, tady jako trpěla, aby se po této krátké nepřijemnosti zase vrátila. Takto si vysvětluje pojem "Syn Boží" většina lidí dodnes. Dá se říci, že takovým kultem byla zeslabena i hodnota jednoho Boha, židovského JHVH. Křesťanská tradice to vyřešila učením trojičním.

Podle mého názoru nejlépe vystihl obsah pojmu "Syn Boží" teolog Boenhofer, který řekl, že žádný text Nového zákona nás neoprávnjuje tvrdit, že Ježíš byl Bůh v pravém smyslu slova. Ježíš pak jednal tak, jak by jednal sám Bůh, takže skrze něho můžeme vidět cosi z Boží podstaty.

Kromě evangelií neexistuje žádná historická zpráva o Ježíšovi. Evangelia však nejsou učebnicí historie, nýbrž "dobrou zprávou" o příchodu Mesiáše, psanou jeho stoupenci. To neznamena, že by si vymýšleli, ale musíme brát v úvahu, že zdůraznili to, co je důležité pro spásu. Není to záznam objektivní, nýbrž záznam zapálený pro věc. V zaujetí se zapomnělo na spoustu podrobností, které bychom teď velmi uvítali, ale povaha a tradice literární takové detaily nepovažovala za hodné záznamu. Evangelia se v mnohém liší podle toho, do jakého prostředí jsou určena, atd.

I když teolog E. Schweizer soudí, že z historického Ježíše jsou v evangeliích zhruba dvě kratší promluvy, myslím, že téměř každá epizoda má historické jádro. To si myslím, ale určitě vím, že každá epizoda má své místo a poslání, dokazující moc Mesiáše, přičemž Kristus víry se nemusí nutně krýt s historickým Ježíšem.

Židovští Chasidé mají v tomto smyslu přiléhavá slova o svém zakladateli: "nikoli vše, co se o svatém Baal-Šemovi vypravuje, je pravdivé, ale svaté je i to, co není pravda!". Chasidská legenda kreslí povahy svých hrdinů snad i s větší věrností, než naznačují

skutky, které opravdu vykonali, a než vyjadřují slova, která sami pronesli.

Při tom nejpopravnějším čtení se objeví v textu přinejmenším tyto skutečnosti: Ježíš se pro své poslání rozešel se svou rodinou a často solidarizoval s vyvrženými společnostmi, s publikány, nevěstkami a malomocnými. Zhruba po roce a půl svého působení byl utracen způsobem, jakým se likvidovala spodina společnosti; zcela prostým vznešeností a hrdinstvím. Z pozice tehdejšího seriózního a slušného člověka bylo všechno jeho konání čirým bláznovstvím, pokud vůbec věděl, že nějakého Mesiáše popraví.

Zde musím dodat, že v tehdejší době a situaci se v Judsku vyskytovalo více lidí, kteří si nárokovali titul Mesiáše. Stejně jako oni, nebyl Ježíš uznán společností jako Mesiáš. Apoštol Pavel komentuje později: "Židé žádají zázračná znamení, Řekové moudrost, ale my kážeme Mesiáše ukřižovaného. Pro Židy je to kámen úrazu, pro ostatní bláznovství".

Pro člověka, který si zakládá na počestnosti, je jeho výzva nepřijatelná. Jestliže člověk jeho výzvy uposlechne, musí nutně špatně skončit, ale skutečný křesťan věří, že právě v tomto bláznivém riziku se otvírá budoucnost. Věří, že zajištěnost bohatstvím a mocí je bez budoucnosti, protože podle Ježíše ne bohatí, ale chudí, ne smějící, ale plačící, dobře, ale ti o nichž se mluví špatně, mají budoucnost.

Tato výzva je stará bezmála dva tisíce let a téměř stejně stará jako je snaha, nějakým způsobem zmírnit její účinek. Oběma stranami.

Stále ještě je pro člověka přijatelnější utíkat se k pověrám a legendám, přizpůsobit to, co jej převyšuje, svému měřítku hodnot, učinit snesitelnějším. Neboť naše lidská přirozenost se svým sebecentризmem přehlazuje jeho výzvu s houževnatostí nadlidskou.

Bata Bata Bata

Již od \$1,770

Iletenka do Austrálie a zpět pro návštěvu Vašich příbuzných!

Poradím Vám s vyřazením všech formalit spojených s pozváním, zařídím cestu kamkoli do celého světa!

Chťejte mluvit s Jiřím Sedláčkem:
V úterý a pátek od 10 do 17 hodin -
311 Latrobe St., Melbourne, Vic. 3000

TEL: 03/670 9454

... a kdykoli mimo uvedenou dobu Vám s čímkoli rád poradím na telefonním čísle /03/ 878-8984!

ODRA TRAVEL

Jak jsme psali v Pamoráně, výroba nové řady Škody "favorit" je provázena řadou problémů. Z toho, co přese řadu, je vidět, že mladoboleslavská automobilka dává vinu hlavně subdodavatelům z Bratislavy.

Ale důvod bude zcela určitě složitější.

Takhle tedy nová Škodka vypadá. Snímek je z Rudého práva.

Slyšeli jste a čítali jsme kdysi o různých "dnech otevřených dveří", ve školách, na výstavách atd. Ale Den otevřených státních hranic je určitě světovou novinkou, která dosud nemá obdoby. Byl uspořádán mezi Maďarskem a Rakouskem u příležitosti listopadového Dne přátelství Vídeň - Budapešť. Ze strany Rakouska jsou tyto hranice téměř otevřeny stejně, ale že by i Maďarsko?

Jednou přišel

DOPIS Z VÍDNĚ

Fejeton Jindřicha Liona z Rakouska..

Konečně, proč ne. Hranice mezi západoevropskými státy jsou stejně otevřeny pro bezvízový styk občanů a mezi východoevropskými zeměmi jsou alespoň ulehčeny výjezdy ve formality. Ale mezi východoevropským a západoevropským státem? To zde ještě nebylo. A přece se tento zážrak uskutečnil a 20,000 automobilistů jej využilo a navštívilo v ten den zemi svého severního souseda.

Asi si řeknete: jen dvacet tisíc? Představte si, že by takový "den" uspořádalo Československo. To by rakouské hranice překročilo nejméně 6 milionů Čechů a Slováků. A kolik z nich by se už domů nevrátilo! U Maďarů je ovšem situace poněkud jiná, neboť tam cestu na Západ nejsou výsadou vyvolenců a do Vídně se jezdí nakupovat - zejména nedostatkové videopřístroje, pračky, chladničky a televizory - po celý rok. Teď hodlají Rakušané postavit dokonce na maďarských hranicích gigantický obchodní dům, aby jišní sousedé nemuseli na nákup jezdit až do Vídně. A nakupovat budou moci za forinty.

Už za papežovy návštěvy Vídně přijelo z Maďarska asi 60,000 věřících, ale co se odehrálo v Rakousku 7. listopadu, se dá slovy sotva popsat. To byla přímo mírová invaze. Na rakouských hranicích napočítali přejezd 600 maďarských autobusů a 20,000 plně obsazených maďarských aut. Celkem hodně přes 100,000 osob, které místo účasti na oslavách výročí Velké říjnové revoluce daly přednost předvánočnímu nákupu u sousedů. Ti je k této návštěvě zvaly v budapeštských ulicích volně rozdávány, v maďarštině tištěnými novinami "Videň zdraví Budapešť". Když se pak k večeru vracela všechna až po střechu naložená nakoupeným zbožím, vytvořila vozidla na hranicích třicetkilometrovou frontu.

V ten den se ve Vídni a v jiných rakouských městech prakticky nedalo vkročit do Maďarska přeplněných obchodů a uliční provoz domácích vozidel byl téměř zastaven. Od začátku roku prý vydali maďarští návštěvníci Rakouska za nákupy téměř 10 miliard šilinků, ale tento pohyb peněz nebyl jednosměrný. Rakušané jezdí po celý rok nakupovat typické maďarské výrobky za mnohonásobek tohoto obnosu, takže výhodu z dobrých sousedských styků mají obě země i vlády obou zemí.

Nejsou to ovšem pouze obchodní styky. Při nedávné přátelské návštěvě budapeštského primátora ve Vídni řídili na některých křižovatkách rakouské metropole budapeštské strážníci a pak při jiné návštěvě oznámil maďarský ministerský předseda Karoly Grosz, že budou odstraněny elektrické nabitě drátěné překážky na maďarsko-rakouských hranicích, protože jsou bestak už politickým a technickým přežitkem a během světové výstavy, v roce 1995 konané současně ve Vídni a Budapešti, budou muset být stejně dokořán otevřeny hranice, aby oba státy svládlý přejezdy očekávaných 10 milionů návštěvníků.

V Maďarsku jsou v souladu s novou ústavou v současné době zakládány politické strany. Jestliže to ne-

budou papírové převodové pdky - a zatím to na to nevypadá - pak půjde i zde Maďarsko příkladem a snad se časem stane vzorem jiným sousedům Rakouska. Na maďarsko-rakouských hranicích se normalizují po letech nenormální stagnace opět mezistátní a mezilidské přátelské vztahy. Dosavadní papírová hesla a fráze se přeměňují ve skutečnost a to je jistě radostná událost a nejjistější prevence jakéhokoli vřelého nebezpečí. Jen aby příklady táhly!

Podle Rudého práva je v čs. domácnostech asi 400,000 kompjuterů, které však - aspoň dle RP - lidé nedovedou využívat, takže mnohdy luxusní počítač slouží jen jako drahá hračka pro děti. Leč občan se nezavděčí ani tehdy, když s chytrou mašinkou zacházet dovede. Spisovatel Václav Havel to nepochybně uměl - a přesto mu byl jeho soukromý počítač IBM XT policií zabaven. Ze stížnosti, kterou V. Havel zaslal novému čs. předsedovi vlády Adamcovi, pak vyplývá mj., že prostého muže s pendrekem kompjuterová revoluce ještě nedosáhla, neboť příslušníci VB, kteří měli počítač odvézt, naprosto nechápali, o co jde. Počítačem nazvali jen oddělitelnou klávesnici, zatímco vlastní kompjutr po bolestivém dumání označili jen za jakýsi "zesilovač". Monitor, který považovali za "televizor", je vůbec nezajímavý. Znalostem počítačové techniky odpovídala i kvalita přepravy, takže V. Havel vyslovuje obavu, že zařízení bylo poškozeno. Z Havlovy stížnosti vyplývá i zajímavý poznatek, že čs. zákony, které zlostně pronásledují každý kus potíštěného či popsaného papíru, jsou z právního hlediska proti informacím na počítačové disketě bezmocné, protože Marx ani Lenin nic takového přes svou jasnozřivost netušili a paragrafy tak o ničem takovém nemluví. Naštěstí pro policii se v Československu zákony zas tak moc vážně neberou a kde se policejní síla napře, paragraf se rád pohne, ohne či prohne.

+++ Je ironické, že ve stejnou dobu, kdy policie zabavila V. Havlovi počítač, čs. úřady oznámily, že osobní kompjutery se osvobozují od dovozního cla. Stane-li se to, co se přihodilo V. Havlovi, běžnou praxí, půjde o formu levného dovozu pro potřebu ministerstva vnitra.

+++ K 70. výročí vzniku ČSR vydali prohlášení také čeští a slovenští katolíci. "Obracíme se společně k Bohu, otci všech lidí," uvádí se v závěru: "Osvoďte nás pravdou a obnovte tvář země!"

NECHCETE-LI ZAPOMENOUT NA

SRPEN 1968

OBJEDNEJTE SI AUDIO DOKUMENT PROFESIONÁLNÍ KVALITY

Vysílání legálního svobodného pražského rozhlasu Ukázky z relací kolaborantské stanice Vltava Hlasy lidí, kteří psali historii srpnových dnů ... a jak to všechno viděla a slyšela Austrálie

Profesionálně připravený pořad /stereo/ můžete dostat na kazetě za pouhou úhradu režijních nákladů

§ 11.00 /včetně poštovního/

Pište na adresu: J. Kovářiček, 15 McBeath Drive, Skye, SA 5072

V. KRÍŽ

Byl jsem konzulem **HUTT RIVER** – VIII.

Vězení pro cizince v Bělehradě, kam jsme byli umístěni, bylo v pravém smyslu slova "fešáckým kriminálem". Uvěznění hříšníci, jejichž cely zůstávaly otevřené celý den, se mohli libovolně pohybovat po všech prostorách tohoto roztomilého žaláře a po libosti se oddávat pozorování barevné televize v jídelně, procházkám po velkém dvoře, zdobeném keřiky a záhony růží, nebo prostě jen lelkování. Pro mnohé z uvězněných Rumunů to asi byl pravý ráj - poprvé se tu dosyta najedli, poprvé viděli televizi a západní filmy. Přestože pro některé z uvězněných skončilo celkem nevinné pobývání v těchto dobře střežených prostorách málo idylicky - vydáním zpět do rukou toužící Ceausescovy - či v případě Bulharů také nepříliš roztomilé Živkovovy - policie. Nás ujišťovali všichni, že Čechoslováci nejsou nikdy vydáni zpět, ale několik nedobrovolných odchodů výše zmíněných národností nám rozhodně nepřidalo na dobré náladě.

Setkávali jsme se tu však se zajímavými lidmi. Jedním z nich byl postarší Bulhar velmi sešlého a zbědovaného zevnějšku, který nám vyprávěl o tom, jak postupně třikrát uprchl do Jugoslávie a vždycky byl vydán zpět. Doma byl surově bit, přišel o všechny zuby, ve věznicích pracoval v kamenolomech téměř deset let. A teď se mu konečně podařilo uprchnout počtvrté a měl štěstí! Nebude už vydán zpět, ale odejde do USA, kde by chtěl žít. Hovořili jsme i s Albánci, kterým se podařilo přeplavat Skadarské jezero za střelby hlídek, vyprávěli neuvěřitelné historky o mučírnicích a vraždách ve věznicích své země. Seznámili jsme se i s Francouzem, který jako pravý zvědavý světoběžník zahodil v Jugoslávii všechny své doklady a nechal se zavřít, aby se dozvěděl co nejvíc o životě v socialistických zemích. Podařilo se mu dokonale, ale tragika vyslechnutých příběhů ho zřejmě znechutila natolik, že se brzy spojil s úřadem "svého" konzula a opustil nás. Ale ani my jsme zde příliš dlouho nepobyli.

Brzy se do věznice dostavil úředník vysokého komisaře Organizace spojených národů v Bělehradě, který sem docházel dvakrát týdně. Jeho malá kancelář byla okamžitě obležena hordami netrpělivců, kteří se dožadovali pomoci a osvobození z luxusního útulku.

Konečně se nám podařilo dostat se dovnitř. Sympatický černovlasý mladík vyslechl náš příběh, pak se chytil zoufale za hlavu a vyskočil od stolu: "Proboha, tak oni zavřeli diplomaty: pojďte ihned se mnou, musíte mi ukázat vaše doklady!"

"To samozřejmě můžeme, mé konzulské dekrety jsou uloženy v kufru ve vězeňském skladu - pokud je nesežraly myši".

"Jdeme!"

Vyběhli jsme za ním na chodbu, kde nám jako ledoborec prorážel cestu houfem vyjevených Rumunů, přičemž neustále lamentoval. Poté vtrhl do skleněné budky strážnice, kde pokřikem a nejasnými výhrůžkami probral k životu dřímajícího policistu a donutil ho posléze otevřít dveře komory se zavazadly vězňů. S klidem jsem mu předložil velkolepé barevné dekrety, podepsané panovníkem s vládou knížectví Hutt River v Austrálii. Pečlivě si je pročetl a bylo vidět, že si v duchu přece jen poněkud oddychl. Stát, který tyto omylem uvěznění diplomaty zastupují, není žádná velmoc, snad se dá tedy ještě zabránit průšvihů, který by z toho jinak určitě koukal. Vážně a uctivě mi vrátil papíry.

"Je mi líto, pane konzule, že jste byli uvězněni! Je to vše jistě politováníhodný omyl, který se vysvětlí. Zatím vám a vaši paní choti mohu slíbit, že vás odtud dostanu co nejdříve a umístím vás v některém hotelu ve městě!"

IRON CURTAIN RECORDS

NAŠE FIRMA VE SPOLUPRÁCI SE

SATURN RECORDING CO.

YDÁVÁ GRAMOFONOVÉ DESKY.

DOPOSUD VYŠLO A NA NÍŽEUVEDENÉ ADRESE JE
SI MOŽNO OBJEDNAT:

KAREL KRYL (EP) OCELÁRNA — AUS \$5
MILAN SMÉTÁK (LP) TA NAŠE PÍSENIČKA ČESKÁ — AUS \$13
JÁRA KOHOUT (LP) JÁRA V AUSTRÁLII* 1 — AUS \$13
JÁRA KOHOUT (LP) JÁRA V AUSTRÁLII 2 — AUS \$13
(EP) TRAMPSKÉ PÍSEŇ — AUS \$5

V POLSKÉM JAZYCE:

JACEK KACZMARSKI (LP) LITANIA — AUS \$13
(KAZ) MAZOWSZE — AUS \$6
(KAZ) KOŁĘDY — AUS \$6

* ROZEBRÁNO

IRON CURTAIN RECORDS

P.O. Box 213 St. Kilda, 3182 Australia

(03) 515 618

Svůj slib skutečně dodržel. Druhého dne přišel pořídit polaroidem naše fotografie a za další dva dny jsme s modrými průkazkami v kapse opouštěli bránu věznice. Stali jsme se úředně uznanými "izbegliky" - uprchlíky pod ochranou této mezinárodní organizace.

Okamžitě jsem se odebral i se všemi diplomatickými doklady na australské velvyslanectví, kde projevíli zájem i ochotu. Přestože letošní kvóty byly už vyčerpány, byli ochotni pomoci a mimořádně nás odeslat do Austrálie. V této situaci si však naši dočasní "mezinárodní ochránci" postavili hlavu a odmítli dát povolení k odchodu za klobuky. Australské zastupitelství bylo bezmocné, podléhali jsme přece úředně OSN!

Doporučeným dopisem jsem se obrátil o pomoc na mého vzdáleného panovníka, knížete Leonarda I. Neozýval se, neodpovídal. Čekali jsme tedy se zvědavostí, co se s námi stane dál. A stalo se. V sychravých podzimních dnech, když v našem hotelu již dávno došlo palivo k vytápění ústředního topení a další pobyt v jinak v pěkném hlavním městě Jugoslávie se stal svízelným, oznámili nám úředníci OSN, že budeme odesláni do Rakouska.

Odmítli jsme lákavou nabídku a žádali znovu o umožnění odchodu do Austrálie, což vyvolalo značnou nelibost úředníků, kteří nám pak naznačili, že nás v takovém případě donutí pobýt ve svém městě poněkud déle.

Do Rakouska jsme odjížděli začátkem listopadu 1984 - s adresami a doporučujícím dopisem australského konzula z Bělehradu, který nás ujistil, že jeho přátelé a kolegové ve Vídni nám vyjdou vstříc.

O policisty v rakouském lágru pro uprchlíky Traiskirchen se po spatření mých diplomatických dekretů pokoušely málem mdloby. Do místnosti, kde jsme byli vyslýcháni, se seběhli všichni přítomní policisté, přivábení hromovým zvukem tlumočnice, která prohlašovala, že se jedná o nejkurióznější zážitek jejího života.

"Svět je stále podivnější a zdá se mi, že se všechno obrací vzhůru nohama", pravil policejní šéf, když nás spatřil a vše vyslechl.

"Prchající diplomaty jsme tady skutečně ještě neměli! Teď už bych se vůbec nedivil, kdyby se nám tu objevil s žádostí o azyl nějaký ten monarcha v hermelínu nebo prezident. Jak je vidět, možné už je všechno!"

O našem útěku se brzy dozvěděl také americký novinář Alan Levy, žijící ve Vídni. Tento významný publicista, který pobýval v letech 1967 - 70 v Československu, napsal a vydal ve Spojených státech několikrát rozebranou knihu "So Many Heroes". Čeští exiloví čtenáři ji znají pod názvem "Peřeje", jak byla svého času vydána Škvoreckého nakladatelstvím v Torontu. Alan Levy v ní velmi zajímavým způsobem popisuje děje v zákulisí "Pražského jara" i sovětské invaze, přibližuje přední politiky, jak je mohl v roli prominentního novináře poznat.

Nyní jsem měl příležitost seznámit se s ním osobně. Alan zpracoval mé vyprávění do reportáže, která pod názvem "The Kriz Caper" vyšla brzy nato v reprezentativním magazínu Vienna Life, vydávaném anglicky v Rakousku. Při návštěvě historického Innsbrucku jsme pak byli s manželkou pozváni do redakce tyrolského rozhlasu, abychom tu poskytli rozhovor o tehdejší situaci v Československu a hlavně o našem kuriózním útěku. Samozřejmě jsem přitom informoval rakouské posluchače i o našem malém knížectví v Austrálii a o mém konzulování v jeho službách.

V té době jsme už trávil několik měsíců na penziону v Altenmarktu nedaleko Vídně. Australské velvyslanectví zklamalo naše naděje. Jeho úředníci, tehdy vesměs polského původu, krčili pouze rameny, doporučení z Bělehradu je nezajímá. Přednost měly rodiny s dětmi,

zruční řemeslníci, kteří by byli pro Austrálii přínosem... Co se spisovatelem?

S diplomatickými dekrety v ruce jsem požádal o audienci u pana velvyslance. Byl jsem přijat, vyslechnut, pochopen, ba i politován. A ujištěn, že mi bude pomoheno v odchodu do Austrálie. O něco později přišlo bez vysvětlení písemné zamítnutí.

Mezitím jsem se znovu obrátil na "svého panovníka" v Hutt River, který vytrvale neodpovídal. Odměnil se dokonce i svým přátelům ze Švýcarska.

Za této situace nezbývalo, než se rozhodnout a přijmout jiné řešení - odejít do USA, které slibovaly nás přijmout. A tak jsme v červenci roku 1985 opouštěli konečně půdu Evropy.

Proč nám Austrálie odmítla pomoc? Proč kníže Leonard neodpovídal? Došly mu vůbec mé dopisy? Nad těmito a jinými otázkami mohu občas jen zapřemýšlet. Snad si je objasním, až jednou navštívím Austrálii a malé knížectví Hutt River. Pak určitě posedím s knížetem Leonardem I. nad šálkem kávy a budu mu tohle všechno vyprávět...

A zatím, pokud někdo z čtenářů Panorámy zabloudí na svých cestách do tohoto koutku australského kontinentu, ať vyřídí pozdrav hlavě státu Hutt River od jeho zapomenutého konzula, pobývajícího toho času v San Franciscu. A může mu přechist i toto mé vyprávění.

- K o n e c -

Ocelorytiny českých měst

Jedinečnou kolekci kolorovaných ocelorytin českých měst z roku 1830 nabízí švýcarský sběratel.

Cena od \$150 za kus.

Zájemci, hlase se do redakce Panorámy, zprostředkuje me přímý kontakt.

DAŇOVÉ I ÚČETNÍ PORADY ★★★★★

W. A. GROSSMAN, AASA CPA

*Certified Practising Accountant
Registered Tax Agent*

2 Hertford Crescent, Wheelers Hill, Vic. 3150

Volejte česky nebo slovensky /Melbourne/
po celý den až do 9 hodin večer /03/ 561 8173

AMP

AGENTOVA LICENCE
CHRÁNÍ VAŠE PENÍZE!

Zdeněk ROBEŠ, "LICENCED DEALER'S REPRESENTATIVE",

Vám nezávazně poradí a připraví program pro firemní či osobní superannuation, pro převod superannuation na důchodové zabezpečení /ADF-DA/, osobní životní pojištění, investice velkého výběru, dětské programy /investice/, zabezpečení příjmu v případě nemoci nebo úrazu...

... také pojištění obchodu, továrny, domu, osobního majetku, automobilu, cestovní pojištění i pojištění elektroniky.

Telefon /03/ 370 - 2266

AMP

Pohled DO SOUKROMÍ

Vím, že se to dělat nemá, je to jaksi neslušné, ale opět jsem se za zvláštních okolností dostal k vynálezu, který mne opravdu uchvátil již na první pohled.

Černobilá obrazovka zazářila a překvapen jsem zíral. Okamžitě jsem spatřil dotyčnou osobu, žijící pravděpodobně v garsonce, jak si hezky hová v poloze na zádech. Trochu se vrtěla, občas si lehce natáhla nohu či druhou, potom jemně vykopla vzhůru, zamávala rukama a šup s jednou nohou do nosu - ne to snad ne, prý si jenom cucá palec. No to je úžasné, co dnes ti lidé všechno vymyslí a hlavně, co vše lidé dělají, když nevědí o tom, že jsou pozorováni.

Mírně jsem se styděl - vím, že se to nedělá, ale přece jenom přirozená zvědavost zvítězila, a tak jsem sledoval dál. Zdálo se mi, že ta osoba nemůže být nějaký velký pracant - ležela si zkrátka tak, jako každý normální, práce se štitíci jednotlivce, který dělá to, co se dnes česky jmenuje relaxování.

Zdálo se mi, že je v té garsonce docela útulno. Vypadalo to, že i poklizená tam bylo - menší detaily se na obrazovce již ztrácely. Nevím tedy, jestli bylo vy-

luxováno, zdali nábytek byl čistý či okna a zákoutí vypulirována, ale z celkové činnosti bydlícího bylo zřejmo jediné: tato osoba ví jasně, co chce a co dělá, a v naprostém klidu si odpočívá, sama se sebou naprosto spokojena. No, řekněte mi, kde dnes na světě najdete někoho, kdo si leží na zádech v naprosté blaženosti: to snad je kdosi duševně navyvinutý či snad nevinnost sama - zkrátka idylka jako v operetce...

A tu již odborník u obrazovky vypráví, jak se vše dá změřit a zanést do kompjutrů a už vrhá na obrazovku maličký křížek jako značku pozorovanému přímo k nohám, a druhý křížek za hlavu a už hlásí číslo 91. Na obrazovce je opět pohyblivý snímek jako v televizi, vše se hýbe, co se hýbat má, a najednou křížek u kolena a kdesi u pasu: snímek na obrazovce "zmrzne" jako na diapositivu a máme tu další míru na stehno - prý 14. A dále vše oživne a běží, výhled se mění a vidíme povaleče zezadu, jaksi přes hlavu, a už jsou tu dva křížky jakoby u levého a pravého ucha: obraz "zkamení" a číslo je 26. Pořad skončil, mašinka vyplivne černobílý film již vyvolaný se všemi řádnými jmény zúčastněných osob, s datem a hodinou a minutou dotyčného času tohoto kterého obrazu a se všemi oněmi "zmraženými" záběry - je to jasné, obraz se musí zkamenět, fotografická kamera nemůže přeci zachycovat někoho, kdo se neustále vrtí a mrská nohama. Napřed pěkně "zmrazit" dívocho, potom se z toho udělá kvalitní obrázek a ne žádné šmouhy, jako na automobilových závodech.

SINDLER CONTINENTAL CAKES

PRODÁVÁME VE VELKÉM svatební dorty, dorty k narozeninám, makové, ořechové a tvarohové koláče, jablkové zduviny...

84 River St., South Yarra, Vic. 3141
Telefon /03/ 241-7227

VAŠE
ČESKOSLOVENSKÁ
CESTOVNÍ KANCELÁŘ

HOLIDAY CLUB INTERNATIONAL
TRAVEL

.... Vám zařídí levně, spolehlivě cesty do celého světa

Přivezeme vám vaše příbuzné z Československa, nejvýhodnějším způsobem, kdekoliv v Austrálii. Poradíme vám a vyplníme všechny potřebné formality k pozvání.

Volejte nás pro nezávazné informace na čísle
[03] 568-6699

Ve večerních hodinách - domů na čísle 277-7014

S pozdravem Daša, Lída a Irena /mluvíme česky
a slovensky/.

16 ATHERTON ROAD, OAKLEIGH, VICTORIA 3166

I PO TĚŽKÉ HAVÁRII JE MOŽNÉ
AUTO VRÁTIT DO STAVU, ŽE
ANI LECKTERÝ ODBORNÍK
NIC NEPOZNÁ!

AUTOKLEMPÍŘSKÉ PRÁCE - STRÍKÁNÍ - VYPALOVANÉ LAKY
Srovnajte ceny odjinud s našimi cenami - budete
překvapeni! Nenechte si ujít šanci, zavolejte!

CHTĚJTE MLUVIT S JARDOU!

4 LIBBETT AVENUE, CLAYTON. TEL.: (03) 547 5760

Rockley Gardens Pharmacy

Rychlé a přesné zhotovení léků podle předpisů....
Velký výběr kosmetiky a parfémů.....
Porady při odesílání léčiv do Československa....

TEL.: 241 2003 SLEVA KRAJANŮM!

Česky a slovensky mluví Joe Dovolil

324 Toorak Road, Sth. Yarra 3141

Všechno jsem chápal /hlavně jako fotoamatér/, ovšem ta čísla mne mátlá: prosím vás, co je to za čísla? Copak je to v palcích, loktech nebo snad dokonce ve verstách? Ne, ne, prý to jsou přesně milimetry, upřesňuje lékař - specialista, který mi toto vše na obrazovce umožnil sledovat a už dodával: "To víte, sledujete na obrazovce človíčka, který je starý teprve 13,5, maximálně 14 týdnů, ale jak vidíte, daří se mu dobře a v devátém měsíci se narodí!"

Mohu říci, že jsem v celém životě neviděl zajímavější dokumentární film. Bylo to úchvatné a perfektní a myslím,

že si představitel hlavní role zaslouží sto Oskarů... Ta jedinečnost výrazu a perfektnost pohybu - zkrátka nepředstavitelné!

Díky ultrazvukovým vlnám a naší jihoafrické lékařské péči jsem shlédl cosi tak unikátního a úžasného, že se to opravdu nedá vypovídat. Škoda, že tato obrovská mašina nemůže být rozměrů třeba normální televize, aby si každá nastávající maminka mohla pomoci sondy, která se pohybuje po břichu, zjistit v jakoukoli denní či noční dobu, co ten drobeček právě vyvádí či co by asi potřeboval!

Některé časopisy, alespoň tady u nás, na Západě, uveřejňují v čase Vánoc předpovědi pro nový rok. Činí to formou anket nebo formou interview s "odborníkem", což může být slavný astrolog, věhlasný vědec, známý autor vědecko-fantastických románů, profláknutý politik /jemuž teď novináři říkají starší státník/ nebo špičkový sportovec, hvězda filmového nebe, populární zpěvák - zkrátka jakákoli osoba, jež je něčím slavná.

MOJE DOBRÁ STRÁNKA

Fejeton Jiřího Sykory z USA.....

Padne otázka číslo jedna a už to frčí:

-zemětřesení, pád komety, záplavy, požáry, vichřice, laviny, sesuvy půdy, revoluce tamhle, převraty onde, válka mezi a válka pro, vzpoury, epidemie, smrtě, vlnice v tropech, roztávání ledovců, narušení ozonového pásu, katastrofický smog, smrt krále jedná, rozvod prince dvě, pád burzy, devaluace světového finančního systému, hladomor, útok Ufonů;

-nikdo se neodvážá předpovídat blahobyť, mír, horu zábavy a legrace, modré nebe, slunečné dny, vláhe deštů, všeobecné zdraví, zavlášení pouští, čistý vzduch, trvalé manželství, pevnou měnu, příjemnou nudu, stabilní bursu, bohatou úrodu.

V NAŠÍ AUTODÍLNĚ VÁM RYCHLE A SPOLEHLIVĚ PROVEDEME

OPRAVY VŠEHO DRUHU

65 Grosvenor Street, St. Kilda
Tel.: /03/ 527 4827

Chtějete mluvit se Zdeňkem!
Sleva štenářům Panoramy!

Rámujte

SVĚ OBRAZY A VÝŠIVKY

U PRVNÍ POZLACOVAČSKÉ FIRMY V AUSTRÁLII!

Prodáváme také umělecké reprodukcce, barvy, štětce a veškeré potřeby pro umělce ve velkém výběru!

J. KOŠNAR PTY. LTD.
548 MT. ALEXANDER ROAD
ASCOT VALE VIC. 3032
TELEFON /03/ 370-5744

Pro štenáře Panoramy 10 procent slevy!

Takový člověk by totiž byl považován za idiota. A je pravděpodobné, že by se ani nedostal na stránky novin, na vlny rozhlasu či na obrazovku televize. A vlastně právě - kladné předpovědi, pah, to by se špatně prodávalo. Lidé obvykle chtějí - a zviděťte pak o vánočních svátcích a Novém roku předpovědi pochmurné, děsivé, vyhružné, strašidelné, bizarní.

Asi je to tím, že většina lidí se má o svátcích dobře, tělo je nasyceno, duch a mysl se koupou ve zlatém oparu spokojenosti, člověk se povaluje po bytě, blaženě odfukuje a říká si jsa zkažen pohodlím, že jediné, co mu schází, je obava z budoucnosti. Jediné, o čem žádá, je obraz budoucnosti, jenž by pouze zdůraznil šťastnou pohodu současné chvíle.

A tak se třeba takový rokenrolový zpěvák dostane ke slovu a věřte mi, slovy nešetří: vykreslí budoucnost světa v novém roce v tak ošklivých barvách, že to s vámi otřese, a tak místo abyste zapili v brusinkách zapěkaného krocanu červeným vínem, loknete si omylem bílého, a tak vás to rozhořčí, že ustanete a jdete si dát whisky.

Uklidněte se ale, když dotazovaný vysvětlí, že konec světa je v dohledu, že kosmická katastrofa je neodvratná a že vám zbývá jen málo času na zakoupení nové gramofonové desky, kterou náš rokenrolový zpěvák právě v těchto dnech dal na trh. Deska stojí pouze dvacet dolarů a padesát centů a když si pospíšíte, je vaše!

Od astrološky řečené Černá Dána se dozvíte, že v příštím roce tragicky zemře významný státník spřátelený země, takže si typnete toho, kdo vám je nesympatický, a hned je vám veselejší.

Neutím, co se předvidá v Československu, už je to dlouho, co jsem odešel s Čedokem za hranice všedních dnů, ale vsadil bych se, že je to nějak podobně.

Mezi námi, proč to nepřiznat, ani bychom to nechtěli jinak. A tak se svalme na pohovku před televizí, na stůlek si připravme lahodné nápoje, masa a zákusky a s nadšením se zaposlouchejme do toho, co říká vedle v obýváku vyděšené společnosti vánoční host, strýček Ladislav, nyní Larry:

"Ono to takhle dál jít nemůže, vemte například Sibyllu, ta to přece řekla jasně, anebo Nostradamus, ten do toho viděl! Záplavy, kobylinky, ohnivý déšť.... Anebo to přelidnění? Je nás moc, zbytečně moc, to na sebe hladomor dlouho nedá čekat..."

A někde na druhé straně oceánu strýčku Larrymu přizvukuje teta Elisabeth, dříve Alžběta:

"On se na to už dlouho dívat nebude! Nejdřív potrestá kuřáky, ale pijany nevynechá! Ani ty, kdo hoďují obžerství..."

V hrdle vám zaskočí mrmová pralinka, tak ji chvatně zapijete vaječným koňakem a pak si zapálíte cigaretu, natáhnete si pohodlnější nohy a posloucháte dál, co strašného nám ten nový rok přinese... Jaké blaho...

OTTO WEISS

MOTLITBA

Můj Bože, slyšíš mě? Ach ano, jsem to já,
já kacír, nevěrec, jenž v úzkosti se ptá
svým hloupým proč a nač na věcí tisícero,
zastřených v tajemné a nepropustné šero,
na výnam činů Tvých, jichž ušel, smysl, cíl,
a proč* s tak neblahým nám osud připravil,
a jestli člověku snad hloubat nepřislouží
o smyslu plánu Tvých, proč dals mu tedy duši,
jež věčně vrávorá nad vražednými srdci,
tápe jen v rozporech a světle nenachází.
Což nikdy nepoznám v té divé matenici
myšlenku neměnnou a zdkon jednotící,
malý záblesk naděje a stoupu bezpečí.
s níž snášet doved bych i zkoušky nejtěžší?
Co vše bych za to dal, být jiným nežli jsem,
mít srdce věřící a klid a pokoj v něm,
být pochyb mučivých a dusné bázně prost...
Když volnost předstírám, je to jen z nouze ctnost
když vadornou nevěrou se drže vychloubám,
toť maska zoufalce, jenž pláče, je-li sám,
nad lidskou bezmocí a pokorou tak vroucí,
že buď jsi nelidský či stejně nemohoucí,
když můžeš netečně k té zkáze přihlížet,
již navědy propadá Tvé dílo a náš svět.-
Anebo z vůle Tvé se svět náš v peklo mění,
že brzy nezbude z něj kámen na kameni?-
Jak prudký hněv a zloba musely to být,
jak strašně muselo Tě lidstvo popudit,
že ze všech nejtvrďší jsi vyřkl nad ním soud:
ať tedy bez Boha jde další jeho pouť,
čest, pravda, láska, cit? - to všechno nyní stranou
ať zvůle s násilím se svatým prdvem stanou
Slyšíš mě, Bože můj? To jsem se přišel ptát,
zda kdy zas ožije Tvůj starý dobrý řád.
Sen o něm věrným Tvým dal nést i porobu,
s tou vírou čekali, - a klesli do hrobu.
Jak rád bych okusil té víry bytí i klamné,
los i když nejiny snad čeká taky na mne.
Ne, chtěl bych ještě žít, mám život přec tak rád,
chci ještě šťasten být a někdy se i smát.
I já chci při tom být, až archa Noemova
velebě zakotví a vzejde éra nová...
Ach, někdy se mi zdá, jak měl bych k Tobě blíž,
pak zase, všudež mých, že ani neslyšíš...
Dej, Bože, víru mi, že lid svůj zbavíš pout,
že přec jen nakonec nám nedáš zahynout.

Vstoupíme do roku 1989, kdy si připomeneme 50. výročí okupace Československa. Padesát let, to jsou dvě lidské generace. Kolik je mezi námi ještě pamětníků? Ale i ti pomalu odcházejí a mladí už budou znát utrpení oněch let pouze z literatury.

Nedávno vyšla v Praze vzpomínková kniha z pozůstalosti herečky Olgy Scheinplugové, manželky spisovatele

Karla Čapka, "Byla jsem na světě". Doporučoval bych její přečtení každému. Je nejen výborně psaná, ale čtenář pozná jejím prostřednictvím i dusnou atmosféru oněch dnů. Hrdinství jedněch a bezcharakternost druhých. Obojího bylo u nás v oné době dost.

Nedávno se mi dostala do rukou básnička, kterou napsal vězeň tereziánského ghetta, který ona léta nepřežil. Nevím, byl-li mladý chlapec či starší člověk, jaké měl povolání či do jaké školy chodil, kde žil a zda skončil v plynu či zákeřnou ranou nějakého bezcitného nadčlověka. Ale přečtěte si jeho řádky sami!

Tonoucí se stébla chytá a pisatel se v nouzi největší vracel k víře, již zřejmě předtím opustil. Nechápal dění kolem sebe, hledal odpovědi na stero otázek, ve své bezmoci a s vědomím blížící se smrti se obrací na Boha s dotazem po své vině.

Ne, chtěl bych ještě žít, mám život přec tak rád,
chci ještě šťasten být a někdy se i smát...

Existuje větší obžaloba toho, co se letos před 50 roky a v letech nacistické krutovlády stalo? Mám dojem, že by nebylo působivější připomínky oněch strašných událostí na vzpomínkových večerech, nežli přečtení této zoufalé básničky bezbranného odsouzence k smrti...

J. LION

A D V O K Á T

JUDR. MILAN KANTOR

/LL.B., Barrister and Solicitor of the Supreme Court of Victoria/

specializuje se na kupní smlouvy, převody nemovitostí, nájemní smlouvy, zakládání společností a partnerství, na vykonávání dědických nároků a na přípravu testamentů, všeobecně na případy týkající se nesporných majetkoprávních záležitostí.

Než podepíšete smlouvu, která je obvykle advokátní a která může mít i dalekosáhlé nepřítavné následky, p ř i j d t e n a p r á v n í p o r a d u !

500 COLLINS STREET, MELBOURNE, VIC. 3000
TEL.: /03/ 62-6196

V. BOSÁK

... a oběma nohama V AMERICE

Pozn. red.: "Jednou nohou v Americe" se jmenovala první část příspěvku dr. M. Pflegera, kterou jsme otiskli v minulém čísle /druhou část už bohužel nebudeme moci zařadit, za což se autorovi i čtenářům omlouváme/. Příspěvků V. Bosáka jsme dali název "... a oběma nohama v Americe" proto, abychom mohli porovnat úhly pohledu turistů a "starousedlíků".

Ty skutečně dobré příběhy píše život a člověk může jen občas něco opsat, když se mu podaří udržet oči otevřené a neztratí se v chaosu všeobecného hemžení...

Rok strávený zde v San Franciscu bude chtít asi odstup, nutný ke zpracování. Ones můžeme jen říci, že jsme poznali zase trochu víc Ameriku a hlavně sebe. Obávám se, že naše postřehy mohou být poněkud zkreslené. Svět vypadá jinak z pěkného bytu, jinak z díry. San Francisco, je - pokud jde o bydlení - velmi drahé město. Na apartment s jednou ložnicí ve slušnější ulici je třeba počítat aspoň 700 dolarů měsíčně. Malé studio ve slums se pod 400 dolarů nesežene. Dům se koupí za 200.000 dolarů a nebude to nic moc, spíše barabizna... Když jsme po měsíčním hledání sehnali bydlení za \$230, zdálo se, že se nám podařilo udělat kvadraturu kruhu.

Bohužel se ukázalo, že sleva není zadarmo. Co jsme ušetřili na nájmu, ztratili jsme na čase, zdraví a náladě. Bydlet v garáži prostě není žádná sranda a prohánět každou noc krysy na inspiraci moc nepříde. Představte si kalná rána /jako po flámu/ a budete mít trochu obrázek...

Jdete se napít ve tři ráno vody ke dřezu a před oknem jsou zase ty samé drčky, co tam stály včera, před týdnem, před měsícem... Vsadte se, že tam zítra v noci budou zas. Asi kšeftují s drogami. To je jediné vysvětlení toho tupého celonočního postávání před supermarketem. Tváří se důležitě, jako by něco hlídali. Možná ani s těmi drogami nic nepodnikají a očumují tam dlouhé hodiny zcela bezdůvodně, jen tak... To už by bylo ale opravdu depresivní.

Bílých tváří se v naší čtvrti taky moc nepotká. Tak jediné militantní lesby, které bojují za alternativní sexuální vztahy /bez mužů/.

Dokáží se na chlapa podívat takovým způsobem, že se cítíte jako trubec ještě druhý den. Teplouši mají často alespoň vzdělání a kulturu, určitý ženský šarm se jim taky nedá upřít. Hlavně mají dolary, takže se produkuje po Castro Street, kde mají svoje kavárničky a mohou se probírat hadříky v módních obchodech.

Ostatně žlutí a černí se na nás nekoukají vůbec nepřátelsky. O jejich rasismu by se dalo taky leccos napsat. Není to dlouho, co černý výrostek srazil Marii z chodníku do silnice. Nedávno jsme se opalovali a četli si na vršku bývalého lomu, ze kterého je nyní park. Je to pár minut od té naší "jeskyně", kde žijeme, většinou tam nikdo není... Uslyšeli jsme výstřely a vidíme partu žlutých výrostků pod kopcem. Začali jsme se pro jistotu balit, přesto nás šokovalo, když po nás začali střílet... Naštěstí pouze jeden měl malorážku, která byla na tu vzdálenost nebezpečná, vzduchovky ostatních nebyly nebezpečné. Nemarnili čas a rozběhli se do straně po nás. Bylo štěstí, že jsme byli na kopci nad nimi, takže jsem je mohl kameny držet trochu od těla, než Marie získala náskok v útěku. Pak jsem zdrhnul taky. Z první budky jsme zavolali policajty...

San Francisco je jinak krásné město, je pěkné sem zajet. Ale rok nám vcelku stačil.

Koupili jsme pozemek v nádherné krajině v podhůří Sierra Nevada. Počasí je tam příjemné a lidé přátelští. Je to 5 akrů, cítíme se tam zase jako lidi. Chceme si postavit dům, máme to pár mil do Sierra College, což je výborná škola. Člověk musí studovat, když nemá profesi, jinak zůstane dole. Jen tak z ulice se nedá dělat ani to umění. Prosekávat se džunglí, na to může padnout celý život.

--- --
Uprchlík má nárok na podporu 18 měsíců. Je to federální program, ale jsou velké rozdíly mezi jednotlivými státy. Záleží na životních nákladech ve státě a mnoha jiných faktorech. Podpora stačí na levný byt, na jídlo jsou FOOD STAMS, lékař je zdarma, stejně výuka angličtiny. V Bostonu to před třemi lety bylo asi \$280 + 60 jídelních známek /FOOD STAMS/ pro jednoho, \$360 + 80 pro dva. Skromně se dá z podpory přežít. Když vyprší čas pro uprchlickou podporu, je možno požádat o "welfare". Ta je určená pro americké občany nebo trvalé rezidenty /držitele tzv. "green card"/opravňující k pobytu, práci a návratu do USA, žádá se po roce pobytu/.

Co platí pro uprchlickou podporu, platí i pro "welfare". Podpora je dokonce různá i v různých oblastech jednoho státu. Kalifornie je velmi benevolentní stát. San Francisco má politiku, že podpoří každého, kdo je rezidentem města a je v nouzi. Podporu je třeba odpracovat /zametání ulic/, pokud to lékař nedoporučí a zametat se nemusí, je třeba hledat práci a přinést každý měsíc seznam dvaceti zaměstnání, o které bylo požádáno. Pokud žadatel opravdu práci nehledá, podpora se odejme a může o ní požádat až za další měsíc.

Známe případy, že lidé začali pracovat hned po příjezdu do USA /než by využili šance naučit se pořádně anglicky, i když na podpoře žít není žádná legrace/ - u nás doba a dělají tam ještě po letech: anglicky se pořádně nenaučili, takže šance na lepší práci je velmi omezená.

Tedy ke studování. Po roce v Kalifornii jste rezidentem tohoto státu, což je výhoda v mnoha směrech. Sierra College stojí za semestr /máte-li 12 units/ pro "ne-rezidenta" \$1056, pro "rezidenta" \$60. University of California BERKELEY přijde za semestr "nerezidenta" \$2883, jinak jen \$738.

Je třeba věnovat trochu úsilí ve výběru školy, protože

úroveň je různá. Venkovské školy mají méně žáků a úroveň bývá lepší. Sierra College je jedna z nejlepších v Kalifornii. Studuje tam 8,400 studentů.

Kraj je skutečně krásný a ceny jsou o 40% větší než před rokem, nebude to dlouho trvat a vlastnictví půdy bude nedosažitelný luxus i tady, stejně jako je to už dnes v mnoha oblastech Kalifornie.

OD SPOLUPRACOVNÍKA Z ČESKOSLOVENSKA

E. WOLF

Co nového KOLEM ŘÍPU

Spisovatel Radek JOHN bezmála před 10 roky vydal knihu *MEMENTO*, která zmizela ihned z pultů, někdy už dva dny před uvolněním do prodeje. Radek John se před časem podílel i na natáčení dvou celovečerních filmů a není proto divu, že oba - pokud jde o přijetí publikem - nezůstávají za knihou v ničem pozadu.

Oba filmy jsou pokladní trháky. *BONY A KLID* ukazují v barvách různé podoby profese, která mohla /a musela/ vzniknout pouze v zemích, kde prodejny "exotického" a nedostupného zboží umožňují zbohatnutí nejen přeceněním vlastního zboží, ale i poukázek, tuzexových bonů, určených původně pro ty "rovnější mezi rovnými."

Druhý film se jmenuje *PROČ*. Tedy - *PROČ* vlajkonosi fotbalového klubu zdemolovali železniční vřz, a ohrožovali životy nejen svoje vlastní, ale i dalších cestujících a hlavně průvodčí, kterou chtěli vyhodit z okna jedoucího rychlíku? Pokladny kin bývají obleženy teenagery, je vyprodáno do poslední vstupenky. Starší návštěvníci biografů - od těch připravených až po nezavěšené, kterým prostě uniklo, kam teenageři v Česko-

slovensku směřují v posledních dvaceti letech - si to vysvětlují různě. Příčin je samozřejmě mnoho. Ale dvě spolu velmi úzce souvisejí. Především je to dvacetiletá absence umělecky hodnotné výpovědi o světě teenagerů - vlastně už od doby, kdy byl natočen, uveden a pak z kin stažen film *Černý Petr*. Na druhé straně je tu celou onu dobu strádaný hlad po podnětech, které by v rovině umělecké výpovědi byly aspoň zpětnou vazbou mezi skutečným /?/ chováním teenagera a jeho prožitky a tím, jak tento styl života přijímá a hodnotí společnost.

Film *PROČ* je přitom zjevným uměleckým neúspěchem. Diváci - teenageři v hledišti se totiž naprosto jasně ztotožňují s demolujícími vlajkonosi, a to záměrem filmových tvůrců zcela jistě nebylo. Je to vliv "naší doby", vývoje celé civilizace, všedního života plného násilí, agresivity a brutality neukojených bytostí, ovládajících komputery? Ať už je to s naší dobou jakkoli, film je udělaný tak, že se mladí diváci

◆ INZERCE ◆

v časopisu

REKLAMA

Jen v Austrálii je na 20,000 Čechů a Slováků...
PROPAGUJTE SVÉ VÝROBKY ČI SLUŽBY MEZI KRAJANY!
U dlouhodobých inzerátů sleva. Odměňte nám
včas všechny změny!

Miloš TRNKA, licenced plumber, gas fitter

instalatér

MILOS PLUMBING

(03) 548 1210

s jinou rolí než s vlajkonosi jednoduše ztotožnit nemohou. A my můžeme být nakonec svým způsobem jen rádi, že tomu tak je.

Vlajkonosi totiž ve filmu jsou jedinými samostatně myslícími, prožívajícími a jednajícími postavami. Jsou to autonomní bytosti, které vyjevují sebe sama v jediné možné podobě, odpovídající dané situaci, vnější i vnitřní, a to bez jakékoli přetvářky, bez jakéhokoli předstírání, bez jakékoli taktiky. Nehrají si, jsou sami sebou. Všechny ostatní postavy ve filmu jsou karikaturami lidství, figurkami, které zplodila "společnost", "doba", škola, zaměstnání, televize, bez vlastních názorů na dění kolem sebe, bez schopnosti být sám sebou hlavně v osobním životě, před partnery a dětmi. To není střetnutí dvou světů ani ukázka generačního konfliktu: to je pohled na hranici, kde končí SVĚT a kde začíná NESVĚT, absurdní loutkové divadlo. Je to panoptikum figurek, které svou omezeností jsou rostlé natolik, že každé původní samostatné myšlení považují za útok na nitky, na nichž samy visí, nebo přímo za útok na svého Hybatele, který za konce těch nitek táhne. Figurky, které se bojí existovat bez nití. Vlajkonosi tak mají kolem sebe jen ochránce veřejného pořádku a vykonavatele zákona, o jehož znění nemají možnost sami rozhodovat. Divák sice vidí, že na zdemolování vagonu a ohrožování života průvodčí není nic "žádoucího", ale stejně tak vidí, že nic "žádoucího" není ani na NESVĚTĚ postaviček, pohybujících se na nitkách, které ani často netuší, kdo vlastně táhne za ty nitky. Spíše než podle pleši či dlouhých vlasů a toho, zda kradne nebo pilotuje letadlo, si mladý divák svého hrdinu vybírá na základě toho, nakolik je opravdový a nakolik svou opravdovost projevuje. Teprve pak, má-li na vybranou mezi dvěma PŮVODNÍMI SVĚTY, postavami a vztahy mezi nimi, teprve pak se může rozhodovat, na čí stranu se postaví. Který svět přijme za svůj a bude dotvářet podle sebe. A právě proto se teenager v hledišti nemůže ztotožnit s nikým jiným než s vlajkonosi, právě proto tedy nakonec budeme rádi, že divák reaguje právě tak.

Je ovšem nebezpečí, že mladý divák nedokáže důvody své přízně vůči vlajkonosům takto rozebrat: pak ovšem na něm i nás kolem vzniká nenapravitelná chyba. Než mladý člověk pochopí, že může být sám sebou, původní, a že nemusí přitom demolovat rychlíky, když chce mít svou pravdu a být svobodný - než tedy tohle pochopí, může být pozdě.

Když nebylo záměrem autorů filmů umožnit ztotožnění se diváka s vlajkonosi - jaký to film tedy vlastně natočili? Měli vůbec nějaký záměr nebo jen podlehlí lákavé možnosti narušit jedno tabu společnosti /agresivita mládeže/, přičemž se před možnými výtkami mohou schovat za skutečnost, že se vše doopravdy stalo?

Každopádně by film měl v kinech být uváděn s výrazným upozorněním, že si nedělá nárok na přívlastek "umělecký", stejně jako by tomu mělo být u pornografických filmů.

/Pádně pro PANORÁMU/

Toaletní papír, dovezený ze Západu, prý už v Československu je, nejsou ale pro změnu zase "hygienické potřeby pro ženy", jak cudně praví RP. Prý to bylo způsobeno "chybami v plánování". Jistě pozoruhodné, protože vzhledem k jednoduchým biologickým zákonitostem se asi jen u mála výrobků spotřeba dá napláňovat tak přesně a snadno, jako právě u toholeh.

+++ Rada ministrů SSSR se rozhodla vybudovat památník povražděným polským důstojníkům v Katyni. Na tomto proslulém válečném zločinu, jak známo, je nejdůležitější otázka, kdo vlastně byl vrahem: v nynějším rozhodnutí o památníku se opět opakuje, že pachatelé byli Němci. Tomu samozřejmě nevěří ve světě naprosto nikdo - argument, že bylo při exekuci použito německého stělivá, nedokazuje ve skutečnosti vůbec nic, neboť v době katynského zločinu v rámci spojenecké smlouvy mezi Stalinem a Hitlerem putovaly do SSSR dlouhé vlaky prvotřídní německé výzbroje výměnou za sovětské suroviny. Nelze spoléhat samozřejmě na to, co tvrdila nacistická propaganda v pozdější době /členem německé komise, která došla k závěru, že vrahem byla sovětská tajná policie, byl i významný český prozaik, národní umělec, v současné době v Praze velmi oslavovaný; naopak tvrzení, že v komisi byl i G. Husák, se nezdá být prokázáno/, ovšem po vyhodnocení všech okolností historici nepochybují o tom, že šlo o práci Moskvy. Sovětský tisk obsáhle referuje o objevech mnoha masových hrobů Stalinových obětí, katynská vražda byla plně v jejich stylu. Ovšem choulostivost sovětsko - polských vztahů, v minulosti i současnosti, však asi ještě na dlouho zabráni tomu, aby se šlo s pravdou ven.

+++ V Nitce zemřel sídelní biskup JUDr. ThDr. Ján Pásztor. Na rozdíl od jiných katolických představitelů o něm čs. tisk pěl pouze chválu, protože zjevně nedělal žádné problémy. V roce 1985 byl dokonce vyznamenán čs. řádem Za zásluhy o výstavbu /!/.

+++ Když se po sovětském vojenském vpádu do Prahy vrátila studentská expedice Lambaréné, její členové na Staroměstském náměstí mluvili dost otráveně: do Schweitzerovy nemocnice se jim nepodařilo dorazit a z událostí v Československu jim uteklo všechno. Nyní se k cestě z Prahy za stejným cílem chystá další studentská expedice, která má velice silné oficiální krytí a tedy šanci, že dojde.

+++ Čtrnáctou čs. námořní lodí se stala Otava, vyrobená v Číně. Čína má dodat i další dvě lodě - Berounku a Sázu.

+++ Na 1000 občanů Brna podepsalo petici se žádostí, aby třída Vítězství bylo vráceno původní jméno třída Masarykova. Na brněnském národním výboru se delegace občanů setkala se složitým vysvětlováním, jak strašně obtížné by bylo měnit název ulice, co by to bylo schvalování a papírování, změn v adresách atd., je to téměř nezvládnutelné. Pozoruhodné, jak snadno to v roce 1955 a pak znovu dva roky po sovětské invazi šlo opačným směrem. Ujištění pracovníků národního výboru, že archy s podpisy občanů se nedostanou do rukou tajné policie, pak už vzbuzuje jen smutný úsměv.

+++ Čs. helsinský výbor se ustavil v Praze s posláním podporovat zásady Závěrečného aktu z Helsink. Předseodou výboru je prof. dr. J. Hájek, Dr.Sc., čs. ministr zahraničí v době "pražského jara".

STĚHOVÁNÍ +++ STĚHOVÁNÍ +++ STĚHOVÁNÍ +++ STĚHOVÁNÍ

Levně a spolehlivě
Melbourne - Sydney nebo Sydney - Brisbane

\$900.00

Tel.: /02/ 725 2907

VÍNA, LIKERY, SMÍŠENÉ ZBOŽÍ, IMPORT. PIVO - BUDVAR, PLZEŇ - a ostatní z Evropy a Ameriky...

WARREN SALES, 81 WARREN RD., MORDIALLOC 3195
TEL.: /03/ 580 3962

O KNIHÁCH (nových i.)

Verše i povídky Michala Racka, který emigroval do USA před více než dvaceti lety, sledují se zájmem a myslím, že jsem četl všechny jeho publikované práce, vydal jich v různých exilových nakladatelstvích téměř dvacet. Je to pilný básník a prozaik, typický ponořením pletiva svých myšlenek do svého nitra. Kontemplativní povaze odpovídá i jeho slovesný styl, žádný bombastický křik, modernistické výstřelky jsou mu cizí, jeho poezie je téměř vždy subjektivní a vypovídající o osudu emigranta. Někdy mi verše M. Racka připomínají volání o pomoc. Nevím, zda se dovolá, svět je k osudu našeho národa a jeho příslušníků roztroušených po celém světě hluchý. Silný motivační náboj jeho básnické tvorby představuje postava matky a úcta k ní ve světle křesťanské morálky. To všechno si uvědomuji nad jeho nedávnou sbírkou, ve které se kondenzuje nejen básnickovo umění, ale i životní názor a zkušenost: Michal Racek - Jediná z žen, Poezie mimo domov, Mnichov, 1988, str. 62. Kniha je uvedena mottem, které snad již ani nemůže být silnější: "Matky neumírají. To jen my umíráme jim".

Druhá sbírka exilové poezie, o které se chci dnes zmínit, je zcela jiného druhu, zatne ale neméně silně: Ivan Blatný - Pomocná škola Bixley, 68 Publishers, Toronto, 1987, str. 190. Naději českého básnictví Ivana Blatného vyslala čs. spisovatelská organizace na studijní cestu do Velké Británie v roce 1948, zůstal tam, krátce pracoval pro rozhlas Svobodná Evropa, publikoval sporadicky a až v roce 1979 vyšla jeho sbírka Stará bydliště. Byly to verše, před kterými jsem stál zcela ustrnut a v údivu. Obdobný pocit mám i nad jeho Pomocnou školou. O vydání obou sbírek se zasloužil Antonín Brousek a nakladatelství Škvoreckých, básník o publikování ani neuvažoval, rukopis byl roztroušen ve více než tři sta listcích a útržcích. Je to projev rozrušené mysli, která mluví za nás za všechny. Lexikon české literatury /Praha, 1985 uvedl, že Blatný se emigraci vyřadil z vývoje české literatury. Jaká je to lež! O Gottwaldovi Blatný píše: "Voni ho zabili, řekla Marta /byl špatný komunista, oddával se jednoženství/ chtěl přijmout Marshallův plán". Brousek říká o Blatném, že je básníkem nevykuchané paměti. Pro mne je Ivan Blatný básník libaný mužami.

Dostal jsem vánoční dárek a to právě včas, abych se z dojmu ještě mohl podělit se čtenáři Panorámy. A již tušíte, že to byl dárek nejspříjemnější - kniha: Jiří Mucha - Podivné lásky, Mladá Fronta, 1988, str. 448, 48 stran příloh, Kčs 60. Aby nedošlo k nedorozumění, poznamenávám, že knihu všeobecně považuji za nejspříjemnější vánoční dárek a dodávám, že Muchova práce je docela správná, i když nyní vydaná v Praze. Autor zřejmě nepatří k elitě, ale nezařadil se do spisovatelského odpadu, život s ním různě zatočil. Jako syn malíře Alfonse Muchy měl všelijaké výhody, nevím, nakolik mu pomohly za války, byl důstojníkem čs. letectva a válečným zpravodajem /začátek války jej zastihl v Paříži/, v Praze byl v roce 1951 zatčen a odsouzen na šest let. Věnuje se nyní literatuře, před několika lety byl ohlášen na uměleckém festivalu v Adelaide. Ale to jsou nakonec při posuzování tvůrčího díla věci spíše okrajové: životopisné vzpomínání, o kterém se nyní zmiňuji, mne zaujalo. Autorovi se podařilo vyhnout politickému tlaku a soustředěný dokumentační materiál má podle mého soudu značnou kulturně-historickou hodnotu, která není zanedbatelná ani z hlediska čs. exilu. Kniha představuje věčně i esteticky zajímavé svědectví o československých uprchlících, kteří se dostali v roce 1939 Paříže. Mucha popi-

suje první dobu předválečného exilu, spíše tu jeho intelektuální a uměleckou odnož. V Paříži se stýká s diplomaty, spisovateli, dramatiky, básníky, herci, hudebními skladateli, výkonnými hudebníky, zahrnuje je do svého vyprávění /Hugo Haas, Rudolf Kundera, Bohuslav Martinů, Jaroslav Stein, Čestmír Puc, Miloš Šafránek, Karel Šedivka, Adolf Hoffmeister a mnoha jinými. A také s příslušníky čs. západní armády - L. Litenský, I. Tondr. Ústřední postavou je ale skladatelka a dirigentka Vítězslava Kaprálová /1915 - 1940/, se kterou se Mucha krátce před její smrtí v Paříži oženil. Zajímavá kniha popisující známé osobnosti a dramatickou dobu.

V lednu v roce 1989 vyjde první číslo čtvrtletníku International Journal of Refugee Law. Obsah tohoto specializovaného, ale pro nás tak důležitého periodika, bude věnován praktickým i teoretickým aplikacím zaměřeným na uprchlickou problematiku, lidská práva, specifické zákonodárství jednotlivých zemí, státoprávní rozhodnutí, kritické komentáře a zprávy organizací zaměřených na pomoc uprchlíkům a bezdomovcům. Každé číslo bude obsahovat 150 stránek, bude vycházet v angličtině se závěry důležitých sdělení ve francouzštině a španělštině. Vydavatel: Oxford University Press, Walton Str, Oxford OX2 6DP, U.K.

Teoretickými studiemi s praktickým uplatněním se zabývá "The International Institute of Humanitarian Law" /Villa Ormond, 18038 San Remo, Italy, tel /184/ 690848/. Je to soukromá organizace spolupracující s úřady a komisemi různých států a do jisté míry sledující principy Červeného kříže na úseku humanitního práva a eliminace bezpráví.

Ani Rakušané nezůstávají pozadu: nedávno se nám dostala do rukou ojedinělá publikace zamýšlející se o tom, kdo má právo se nazývat politickým uprchlíkem a žádat demokratickou zemi o azyl /G. Gornik: Das Refoulement im Völkerrecht, Postfach 76, Servitengasse 5, 1092 Vienna, Austria/.

IP

PŘEDPLATNÍ LISTEK

ZDE OOSTŘIHNOUT

PANORAMA

35 Massey Street, Doncaster 3108
Victoria, Australia

Šeky laskavě vyplňte pro příjemce: CZECHOSLOVAK PANORAMA

Pouze pro ty čtenáře, kteří nám dluží předplatné:

Příkládám na úhradu předplatného od doby, kdy vypršelo moje předchozí předplatné.

Pozn. vydavatele: Děkujeme Vám za dodatečné vyrovnání předplatného.

Jméno, adresa /čitelně/.....

..... Podpis, datum.....

KULTURA • KULTURA • •

Herečka Nataša Gollová - Hodačová zemřela ve věku 76 let v Praze.

Miroslav Horníček se dožil 70 let. Je mnohem lepším vypravěčem než hercem, což si naštěstí uvědomuje.

Sekretariát festivalu Pražské jaro se rozhodl omezit hromadný prodej vstupenek na koncerty, protože mnohdy bývá sice vyprodáno, hlediště však přesto zeje prázdnotou. Závodní organizace ROH nakupují desítky či stovky lístků, aby dostaly čárku "za kulturu" - vnučují je pak i těm zaměstnancům, kteří radši dají přednost hospodě. Zahraniční účinkující jsou dotčeni, konstatuje sekretariát.

Skladatel Jaromír Vejvoda zemřel ve věku 86 let. Jeho "Škoda lásky" dobyla svět asi už jednou provždycky, trvalou součástí repertoáru mnoha kapel se staly ale i mnohé další skladby - Kdyby ty muziky nebyly, Už kamarádi, Zelené háje, Ach Bože, lásko...

SPORT • SPORT • • • •

V minulé Panorámě jsme informovali o úspěchu čs. horolezce J. Justa, který jako účastník čs. - novozélandské expedice zdolal Mt. Everest. Při sestupu ovšem vypravu postihla tragédie, zahynul mj. i J. Just. Uveřejňujeme některé údaje z obsáhle zprávy ČTK:

Dne 13. 10. 1988 družstvo opouštělo bivak, v 08.30 h nastoupilo do kominu, jehož předznaní trvalo celý den. Podle jejich zprávy předtím obtížnost lezení kominem jejich očekávání, případný sestup touto cestou považují prakticky za nemožný – hlásí just. Do taboreč. 2. vstoupil v tento den lékař expedice.

ce MUDr. Milen Skledný a dvěma Serpy a doplněním zásob. Všecka, ve které družstvo bivakovalo, byla přibližně 8400 m. V poslední rádiové relaci neuváděl žádné zdravotní ani psychické potíže.

Další den se spojení podařilo navázat v 11.00 h. Just hlásil pohyb družstva v traverzu horního sd-

hošského pole. Za ostatními členy družstva mírně zosazoval Bečků, který se nacitil dobře, zvracel. Jeho stav konzultoval lékař expedice. Tempo výstupu je relativně lehkým i terénem bylo proti plánu značně pomalejší, družstvo muselo založit třetí bivak ve výšce asi 8800 m pod jižním vrcholem, jehož dosahli v pozdních večerních hodinách. Třetí noc pobytu v této extrémní výšce počítali česavý plán napředpokládal, byla považována za nebezpečnou a kritickou. Vzpět si s americkou expedicí, její členové počítali v následujícím dne s výstupem z tabora č. 3 do jižního sedla, jsme projednali a dohodli poskytnutí případné pomoci našemu družstvu při nastupu z vrcholu. V poslední relaci ve 21.30 h Bečků informuje lékaře, že po zvyšném příjmu tekutiny se jeho stav zlepšil. Ostatní členové si kromě značné únavy na jiné problémy nestěžují.

Dne 17. 10. 1986 v 09.00 h blížili Just, se skupina vyřadí k jižnímu vrcholu. Efektivně za hodinu předpokládají jeho dosáhnout a asi v 11.00 h vstoupit na hlavní vrchol Mount Everestu. V 13.40 h blížili Just dosáhnout hlavního vrcholu, kde setrval přibližně 15 až 20 minut, které strávil fotodokumentováním výstupu, a opět se ozval z vrcholu. Oznamil, že Becik, který se rozhodl, že na hlavní vrchol nevystoupí, ho očekává na jižním vrcholu. O Božičovi a Jakovici nevěděl, zda ho následují, či se rozhodli též pro sestup do jižního sedla. Dostal pokyn od vedoucího expedice spojit se s ostatními členy družstva a co nejrychleji sestoupit podle možnosti co nejdříve. V relaci v 15.00 h v jižního vrcholu oznamil, že Becik ho nečekal, Božič s Jakšem byli též pravděpodobně na sestupu. Just si začal stěžovat na poruchu zraků. V 16.00 h oznamil, že se spojil s ostatními členy družstva. Vzápětí upřesnil, že chybí Becik a že všichni mají problémy se zrakem a orientací. Jasko je kategetický a odmítá sestup. V 17.30 h tuto trojici, které se podle informace nacházely v polovině cesty mezi jižním vrcholem a jižním sedlem, dostihl Becik, který údajně viděl lápu. Just oznamil, že jsou v terénu zorientováni a že se ozve asi za dvě hodiny po dosažení jižního sedla. V té době do jižního sedla vystoupila trojice ama-

řických porolezců s použitím kytákových přístrojů a dva Serpenti. Na naší žádost vizuálně pozorovali zastupovnou trasu od jižního vrcholu k jádru. Viditelnost byla dobrá i přes silný vítr. V pozorování pokračovali až do pozdní noci, kdy se asi ve 23.00 h silný vítr změnil na víchlici, pek až na урагán v odhadované síle 120 až 160 km/h. Horolezci USA strávili noc ve větrném silně poškozených stanech.

V západním kotli tábora E. 2 víchr smetl a zničil čtyři ze sedmi stěn čs. expedice, stejně tak an-
ténní stožár vysíláčky americké vý-
pravy. Tím se přerušil i rádiový
kontakt s americkou skupinou v Již-
ním sedle. Náš se už nezvevřel.

Dne 18. 10. 1968 v 10.00 h se po-
dešlo obnovit kontakt s americkou
skupinou v jinném sedle, které ozna-
čovali E. 2. družstvo do tábora na-
stoupilo bez problémů, bylo zjištěno, že
se postupuje správně. Po prohlídce všech
stanů tábora v jinném sedle se ame-
rická skupina v zájmu zachrany
vlastních životů musela vzdát na-
stup. Při nastupu se zranila 1
kontrolována tábor E. 3, který na-
šla bez pusť, a v dopoledních ho-
dinách dosáhla tábora E. 2 v ná-
madním kniti.

Na základě těchto informací začal vedoucí expedice Ivan Fiala stírat Lak Pu Dorje o sestavení skupiny nejdráhovějších Serpů ze všech expedic, jejichž cílem mělo být dosažení jižního sedla a pokračování po sestupové trase. Přes nabídku přimít ve výši pětadvaceti tisíců denní mzdy na osobu povolovali Serpové akci v silné většině za neuskutečnitelnou. Přesto vytval vedoucí expedice další dva Serpy čs. výpravy s doplněním zásob pro další přání, respektive začal na sestupující skupinu do druhého táhla.

Dne 19. 10. 1988 v dopoledních hodinách opustili západní kotel a Úhar č. 2 včetně horolezci a Šer-pové ostatních expedici. Ča. horo-lezci pozorovali během celého dne sestupovou cestu, marně. Ve večer-ních hodinách Skládný a Hamřl (a-ko poslední odešli) do skládného tá-bora.

Deň 1 den Šerpové americké expedície zlikvidovali cestu ledopádcom a 21. 10. 1988 čs. výprava opustila ako posledný základňový tábor.

[illegible]

Svého času jsme informovali o hokejovém zápase Austrálie - Nový Zéland, v němž Australané zvítězili 58-0. Vzhledem k tomu, že Australané na ledě nejsou prakticky nic, museli Novozélandané stát na bruslích

ICR RECORDS VYDALO DVE KAZETY K 70. VÝROČÍ ZALOŽENÍ ČSR.TU PRVNÍ NAHRAL KAREL KRYL PŘI SVÉM POSLEDNÍM ZAJEZDU Y AUSTRALIÍ A JMENUJE SE "DOPISY DRUHOU. MELODRAMATICKÉ PÍSNO NAZVANÉ "VÝSEHRAD" SEŠTAVIL JOSEF VANĚK. CENA AS 13 + POŠTOVNÉ OBJEDNAVKY NA ADRESU : ICR RECORDS, PO BOX 213, ST. KILDA 3182, AUSTRALIA.

České knihkupectví

DIALOG

Napište si o seznamy knih a videokazet:

Gutleutstrasse 13, 6-Frankfurt/M, nebo
Hess Strasse 88, 8-Munich 40
West Germany

vůbec poprvé v životě a snad hrát i bez brankáře. Na nedávném hokejovém turnaji Družba, který se hrál na několika moravských stadionech, to taky vypadalo jak na střelnici. Např. Československo vyběhlo s Bulhary 21-0 a SSSR nebratrsky rozdupal Maďary 31-0.

Generalita světového fotbalu se sešla na sympóziu v Praze. Mj. se doporučilo, aby rozhodčí absolvovali zdravotnické kursy, takže budou moci lépe odhalovat simulanty. Byl zamítnut návrh, aby rozhodčí byli placeni profesionály. Neprošel ani nápad, aby měření času bylo svěřeno někomu jinému, než muži v černém na trávníku.

Československo - Belgie 0-0, kvalifikace na fotbalové MS. Hrál se v Bratislavě za velkého zájmu diváků a velké převahy čs. týmu, na jejímž konci ovšem góly chyběly. Na rohy Čechoslováci "vyhráli" 11-0.

Hezké prožití vánočních svátků a vše nejlepší do roku 1989 všem přátelům a známým přeje

Josef Matys

ČESKOSLOVENSKÝ LVÍČEK

VÝSOSTNÝ ZNAK MASARYKOVY REPUBLIKY

V SOLIDNÍM 18KARÁTOVÉM ZLATĚ

Jako přívěsek, jehlici do kravaty nebo brož vyrábí

Vladimír Bayer, 3 Frogmore Rd., Carnegie 3163
Victoria, Australia

Přívěsek nebo jehlice:

10 mm\$45

15 mm\$120

Velký dámský závěs nebo brož:

30 mm\$400

Objednávky pouze poštou

V Austrálii: zašlete bankovní šek nebo money order.
Mimo Austrálii: zašlete international money order v uvedené hodnotě - poštovné je zahrnuto v ceně.

Dodací lhůta 2 - 3 týdny.

Ceny jsou v australských dolarech a odpovídají ceně zlata v době uveřejnění. Objednávky pro vánoční dárky nutno zaslat nejpozději začátkem prosince.

Jedete-li do Brisbane

rádi pomůžeme při opravě auta, případně umožníme zaparkování obytného přívěsu na farmě.

Jarda ZBRANEX, tel.: Brisbane 391 6021
A.H.800 5486

Všem zákazníkům minulým, současným i budoucím krásné prožití vánočních svátků a hodně osobních úspěchů v příštím roce přeje

Jiří Sedláček
/Odra Travel/

Československá obec legionářská, jednotka Victoria, přeje všem svým členům, bratrským jednotám v Austrálii a ústřednímu výboru v Londýně příjemné vánoční svátky a úspěšný nový rok 1989.

Výbor ČsOL v zahr.,
jednotka Victoria

OZNAMOVATEL

Plzeňský rodák a poúnorový emigrant Jiří Reich zemřel v Melbourne po dlouhé a těžké nemoci 12. listopadu 1988 ve věku 71 let. Čest jeho památce!

HLEDÁME SE

Uveďte na obálku "Odpověď na inzerát č...", abychom Váš dopis mohli neotevřený předat tomu, kdo si inzerát podal.

Hledáme Josefa HLEDÍKA, který přišel do Austrálie před dvěma roky z Rakouska. Ozvi se na telefon /03/ 531 9883. Těší se známi z Traiskirchenu.

č. 20/88

V USA žijící letecký mechanik, rozv., 32/180, s 8letým synem, hledá krajanu - děvče do deště i do pohody, počet dětí nerozhoduje. Zn.: "Ale povaha ano!"

č. 21/88

Atlet, 26/173/63, romantik, hledá děvče, které by chtělo prožít život upřímnou láskou. Zn.: "Dělit se o krásu poznání."

č. 23/88

Blondýna, 44, plnoštíhlá, 162 cm, žijící v Československu, by se ráda seznámila s mužem přiměřeného věku za účelem sňatku.

č. 24/88

PODÁTE POMOCNOU RUKU?

Dostali jsme dopis od krajana ze Švýcarska, který se spolu s dalšími švýcarskými reprezentanty zúčastní 16. olympiády neslyšících v lednu 1989 na Novém Zélandu. Neslyšící sportovci očekávají potíže při domluvě s okolím, a protože nikdo z nich neumí anglicky, hledají rodiny, které jsou schopny komunikovat slovensky, česky, maďarsky či německy. Jde hlavně o pomoc radou v případě nějakých problémů. Skupina bude od 7. 1. do 20. 1. na Novém Zélandu a od 20. 1. do 10. 2. 1989 v Austrálii. Prosíme čtenáře Panoramy, aby pomohli, je-li to v jejich možnostech. Adresa: Trombitas Anton, Winkelriedstrasse 13, CH-3014 Bern, Switzerland.

**VESELÉ VÁNOČNÍ SVÁTKY
A VŠE NEJLEPŠÍ
V ROCE 1989**

PŘEJE

PanORáma

NA SHLEDANOU!

NA SHLEDANOU!

NA SHLEDANOU!

NA SHLEDANOU!

NA SHLEDANOU!

NA SHLEDANOU!

NA SHLEDANOU!

NA SHLEDANOU!

NA SHLEDANOU!

NA SHLEDANOU!

NA SHLEDANOU!

NA SHLEDANOU!

NA SHLEDANOU!

NA SHLEDANOU!

NA SHLEDANOU!

NA SHLEDANOU!

NA SHLEDANOU!

NA SHLEDANOU!

NA SHLEDANOU!

NA SHLEDANOU!

NA SHLEDANOU!

p.f.

'89

UPOZORNĚNÍ

*Název tohoto časopisu je nadděle
registrován a nemůže být použit
pro jinou publikaci.*